

КРАЛЕТЕ НА ТРИЛЪРА®

СТИВЪН КИНГ

КОЛОРАДЕЦА

ИЗДАТЕЛСКА КЪЩА БАРД

**ВИСША КЛАСА!
ЧОВЕК НЕ МОЖЕ
ДА СБЪРКА
С КНИГА ОТ КИНГ!**

МАЙКЪЛ КОНЪЛИ

СТИВЪН КИНГ КОЛОРАДЕЦА

Превод: Крум Бъчваров

chitanka.info

Неумолимият Кинг се завръща... с чисто ново проучване на неизвестното.

Един мъж е намерен мъртъв на остров до крайбрежието на Мейн. Трупът не е разпознат. Единствено упоритата работа на двама местни журналисти и един стажант по криминалистика довежда до откриване на следи. До разпознаването на мъртвеца изтича повече от година.

И това е само началото на мистерията. Защото колкото повече научават за мъжа и озадачаващите обстоятелства на смъртта му, толкова по-малко разбират. Дали това е невероятно престъпление? Или нещо още по-странно...

С привкус на „Малтийският сокол“ от Дашиъл Хамет и творчеството на Греъм Грийн, Стивън Кинг ни поднася трогателна и изненадваща история, чиято тема не е нищо друго освен природата на самата мистерия...

На Дан Дж. Марлоу, автор на „Името на играта е смърт“, най-твърдата в жанра — с възхищение

1.

След като реши, че няма да изкопчи нищо интересно от двамата старци, с които се изчерпваше цялата редакция на „Уикли Айлендър“, репортерът от „Бостън Глоуб“ си погледна часовника, видя, че ако побърза, ще хване ферибота за континента в един и половина, благодари им за отделеното време, остави на масата няколко банкноти, затисна ги със солницата, та силният крайбрежен вятър да не ги отвее, и забързано се спусна по каменното стълбище от терасата на „Сивата чайка“ към Пристанищната улица и градчето долу. Освен някой и друг нехаен поглед към бюста ѝ, почти не обърна внимание на младата жена, която седеше между старците.

Когато човекът от „Глоуб“ си тръгна, Винс Тийг се пресегна и измъкна парите, две петдесетачки, изпод солницата. И с доволен вид ги пъхна в джоба на старото си, но здраво туидово сако.

— Какво правиш?! — попита Стефани Маккан; знаеше, че той обича да шокира „младите ѝ кокали“, както се изразяваше (всъщност и двамата обичаха), обаче в този случай не успя да скрие удивлението си.

— На к'во ти прилича? — Винс изглеждаше по-доволен от всякога. След като парите потънаха вътре, той приглади капака на джоба си и лапна последната хапка от омара си. После избърса устни с книжната салфетка и ловко подхвана найлоновия лигавник за раци на заминалия си репортер от „Глоуб“, понеже поредният повеи на соления бриз се опита да го отмъкне. Ръцете му бяха почти уродливо разкривени от артрит, но въпреки това си оставаха светкавично бързи.

— Прилича ми на това, че току-що прибра парите, които господин Хантари остави, за да си платим обяда — каза Стефани.

— Амчи, да, точно око имаш, Стеф — съгласи се Винс и намигна на другия мъж на масата, Дейв Боуи, който изглеждаше горе-долу на неговата възраст, но всъщност беше двайсет и пет години по-млад. Въпрос на снаряжение, което ти се пада от лотарията, така твърдеше Винс — ползваш го, докато тръгне да се поврежда, и междуременно

го кърпиш, когато се налага; беше сигурен, че накрая това време се струва даже на доживелите сто години, колкото се надяваше да стигне и той, не повече от кратък летен следобед.

— Ама *защо*?

— Да не те е страх, че ще направя бомба и после ще трябва да плаща Хелън?

— Не... Коя е Хелън?

— Хелън Хафнър, дето ни обслужваше. — Винс кимна към възпълната четирийсетинагодишна жена, която събираше съдовете в другия край на терасата. — Щото таквиз са правилата на Джак Муди, собственика на тоз прекрасен ресторант, и на баща му преди него, ако те интересува...

— Интересува ме — заяви тя.

Дейвид Боуи, главен редактор на „Уикли Айлендър“ от почти толкова години, на колкото беше Хелън Хафнър, се наведе напред и постави дебелия си ръка върху нейната — млада и красива.

— Знам — рече той. — И Винс знае. Затуй обикаля чак до плевнята на Робин Худ, за да ти обясни.

— С учебна цел — усмихна се момичето.

— Точно тъй — потвърди Дейв. — А к'во ни е хубавото на нас дъртофелниците?

— Че си правите труда да учите само хората, които искат да се учат.

— Точно тъй — повтори Дейв и се отпусна на облегалката. — Чудесно. — Не носеше нито официално, нито спортно сако, а стар зелен пуловер. Беше август и на Стефани й се струваше доста топло, въпреки крайбрежния вятър, ала знаеше, че двамата старци усещат и най-слабия студ. Що се отнася до Дейв, това мъничко я изненадваше — той беше шейсет и пет годишен и имаше поне петнайсет кила отгоре. Ала макар да не изглеждаше повече от седемдесетгодишен (и то доста пъргав седемдесетгодишен, въпреки разкривените си ръце), в началото на лятото Винс Тийг беше навършил деветдесет и бе слаб като клечка. „Кльоцав като клечка“, така го описваше винаги госпожа Пайндър, секретарката на „Айлендър“, която работеше на половин щат. Обикновено с презрително изсумтяване.

— По правилата в „Сивата чайка“ сервитьорките отговарят за сметките на своите маси — поясни Винс. — Джак го съобщава на

всички жени, дето идват да търсят работа, та да не вземат после да му хленчат, че не знаели за таз част от уговорката.

Стефани обходи с очи терасата, която още беше наполовина пълна дори в един и двайсет, после погледна към вътрешната зала, под която се ширеше заливът Муус. Почти всички маси бяха заети. Знаеше, че от Деня на незнайния воин^[1] да края на юли отвън ще има опашка чак до три следобед. С други думи, овладян хаос. Да очакват, че всяка келнерка може да следи и последния клиент, докато си скъсва задника да мъкне подноси с вдигащи пара омари и миди...

— Това не е... — Тя спря, чудеше се дали двамата старци, които навярно бяха издавали вестника си още преди да съществува такова нещо като минимална работна заплата, няма да ѝ се изсмеят, ако довърши изречението.

— „Справедливо“, туй сигур е думата, която търсиш — иронично рече Дейв и си взе рулце от омари. Последното в кошничката.

Говореше с типичния за янките завален акцент. Стефани беше от Синсинати, Охайо, и когато дойде на остров Муус-Лук като стажантка в „Уикли Айлендър“, направо се отчая... Как можеше да научи нещо, когато едва разбираше по една на всеки седем думи? И ако постоянно ги молеше да повтарят, нямаше ли скоро да решат, че е пълна идиотка?

На четвъртия ден от четиримесечната специализация, за която беше получила стипендия от Университета в Охайо, беше на ръба да се откаже, но тогава беше следобед, Дейв я дръпна настрани и ѝ рече: „Не се отказвай, Стефи, всичко ще се оправи“. Така и стана. Акцентът ѝ се изясни едва ли не съвсем ненадейно. Сякаш имаше мехур в ухото, който изведнъж, направо чудодейно, се спуска. Мислеше си, че може да остане тук до края на живота си и така и да не се научи да говори като тях... обаче да ги разбира? Амчи, това поне можеше, да.

— „Справедливо“, да, това е думата — съгласи се момичето.

— Която изобщо не фигурира в речника на Джак Муди — прибави Винс и после, без да промени интонацията си, продължи: — Остави рулцето, Дейвид Боуи, да не напълнееш, ох, прасенцето ми, грух-грух-грух.

— Доколкото си спомням, с тебе не сме женени — възрази Дейв и лапна нова хапка от омара. — Не можеш ли да ѝ кажеш к'во си наумил, ако изобщо имаш ум, без да ми правиш забележки?

— Що за възпитание! — възкликна Винс. — Явно никой не те е учил да не приказваш с пълна уста. — Прехвърли ръка през облегалката на стола си, вятърът от ясносиния океан отметна хубавия бял перчем от челото му. — Стефи, Хелън има три дечурлига на възраст от шест до дванайсет и мъж, дето избяга и я заряза. Тя не иска да напусне острова и успява да свърже двата края като келнерка в „Сивата чайка“ само щото летата са малко по-печеливши, отколкото са мършави зимите. Чаткаш ли?

— Чаткам — потвърди младата жена и точно в този момент се приближи въпросната дама. Беше с дебели компресионни чорапи, които обаче не скриваха напълно разширените ѝ вени, и имаше тъмни сенки под очите.

— Здравсти, Винс, здравсти, Дейв — каза Хелън и се задоволи само с кимване към хубавката трета клиентка, не ѝ знаеше името. — Приятелят ви отпраши, а? Ферибота ли гони?

— Аха — отвърна Дейв. — Установи, че трябвало да се връща в Бостън.

— Амчи? Приключихте ли?

— А, още малко — каза Дейв. — Но когато решиш, ни донеси сметката, Хелън. Децата добре ли са?

Хелън Хафнър се намръщи.

— Миналата седмица Джуд падна от къщичката на дървото и си счупи ръката. Как врецеше само! Уплаши ме до смърт!

Двамата старци се спогледаха... и избухнаха в смях. След миг се засрашиха и Винс изрази съчувствието си, ала на Хелън не ѝ минаваха тия.

— Мъжете могат да се смеят на таквиз неща — с уморена сардонична усмивка се обърна тя към Стефани. — Те *всичките* падат от дърветата и си чупят ръцете като малки, и по-късно си спомнят к'ви разбойници са били. Не помнят обаче, че мама е ставала посред нощ да им дава аспириин. Ще ви донеса сметката. — И се затътри с подпетените си гуменки.

— Добра е по душа — въздъхна Дейв; благоволи да се направи на засрамен още малко.

— Тъй си е — съгласи се Винс. — И ако ни е нагрубила, сигур сме си го заслужили. Виж сега какъв е номерът с обяда, Стефи. Не знам колко струват тия рулца от омари, един омар с миди и четири

ледени чая в Бостън, ама тоз репортер трябва да е забравил, че ний тука живеем в „зоната на снабдяването“, както биха се изразили икономистите, та затуй остави сто кинта. Ако Хелън ни донесе сметка за повече от петдесет и пет, готов съм да цуна свиня. Дотука чаткаш ли?

— Да естествено — отговори Стефани.

— Глей сега к'во прави тоз тип от „Глоуб“. Докато пътува с ферибота за града, отмята „Обяд“, „Сивата чайка“, остров Муус-Лук и „Неразгадани мистерии“ като служебен разход и ако е почтен, ще пише сто кинта, а ако си пада крадлив по душа, ще пише сто и двацет и с остатъка ще заведе мацката си на кино. Загрываш ли?

— Да — отвърна момичето, погледна го укоризнено и допи остатъка от ледения си чай. — Много си циничен.

— Не съм. Ако бях много циничен, щях да кажа сто и *трийсет*, определено. — Това накара Дейв да се изхили. — Във всеки случай той остави стотачка, което е поне трийсет и пет долара отгоре даже като прибавиш двацет процента бакшиш. Затуй взех парите. Когато Хелън дойде пак, аз ще подпиша разписката, щото „Айлендър“ има открита сметка тука.

— И ще й дадеш повече от двацет процента бакшиш, надявам се, като се има предвид семейното й положение — каза Стефани.

— Е, тука вече грешиш — заяви Винс.

— Нима? И *защо*?

Той я погледна търпеливо.

— Ти как смяташ? Щото съм циничен ли? Стиснат янки?

— Не. Не вярвам в това, също както не вярвам, че чернокожите са мързеливи и че французите по цял ден си мислят само за секс.

— Тогаз си напрегни мозъчето. Господ ти е дал остър ум.

Стефани опита. Двамата я наблюдаваха заинтригувано.

— Защото ще го приеме като милостиня — предположи момичето.

Винс и Дейв се спогледаха весело.

— Какво има? — учуди се Стефани.

— Не се ли доближаваш малко до стереотипа с мързеливите чернокожи и похотливите французии, а, скъпа? — Дейв нарочно подсили мейнския си акцент в почти пародийно провлачване. — Само че сега е гордата янки, която не приема милостиня.

— Искаш да кажеш, че би приела, така ли? — попита младата жена; усещаше, че затъва все по-дълбоко в социологическите дълбини. — За децата си, ако не за самата нея?

— Човекът, който ни плати обяда, идва отдалече — поясни Винс. — От гледна точка на Хелън Хафнър, на хората отдалече портфейлите направо се пръскат от... мангизи.

Развеселена от неочакваното навлизане в такива тънкости заради нея, Стефани се огледа, първо към терасата, където седяха, през стъклото към закритата зала. И забеляза нещо интересно. Мнозина, навярно дори повечето посетители навън бяха местни, както и повечето сервитьорки, които ги обслужваха. Вътре бяха курортистите, така наречените „неостровитяни“, и келнерките там бяха по-млади. А и по-хубавки, също отдалече. Сезонни работнички. И внезапно я осени. Грешеше, като търсеше социологическо обяснение. Беше много по-просто.

— Сервитьорките в „Сивата чайка“ си делят бакшишите, нали? Така било значи!

Винс насочи показалец към нея като пистолет.

— Браво!

— И какво ще направиш?

— Като ми донесе сметката, ще пиша петнайсет процента бакшиш и ще бутна четирийсет долара от паричките на оня приятел от „Глоуб“ в джоба на Хелън. Тъй ще останат всичките за нея. Сметката няма да пострада, пък к'вото не знае Чичо Сам, не го и засяга.

— Тъй се върти бизнес в Америка — важно заключи Дейв.

— И знаеш ли к'во ми харесва най-много? — попита Винс Тийг и обърна лице към слънцето. Примижа заради силния блясък и по кожата му сякаш изневиделица се появиха хиляди бръчки. Не изглеждаше на истинската си възраст, ала все пак имаше вид на осемдесетгодишен.

— Не. Какво?

— Харесва ми как парите се въртят ли въртят, като дрехи в сушилня. Обичам да ги наблюдавам. И тоз път, когато машината най-после престана да се върти, парите останаха тука в Мууси, дето хората наистина имат нужда от тях. Освен туй, за да е всичко идеално, онова гражданче ни *плати* обяда и си тръгна с *празни* ръце.

— Всъщност избяга — допълни Дейв. — Трябваше да хване кораба, нали тъй? Което ми напомня за онуй стихотворение на Една Сейнт Винсънт Мили. „Много уморени бяхме и се веселяхме, цяла нощ на кораба гуляхме“. Не го цитирам съвсем точно, ама беше нещо таквоз.

— На него не му беше много весело, ама пък здравата ще се умори, докато стигне до следващата си спирка — рече Винс. — Струва ми се, че спомена Мадауаска. Може би ще открие там някви неразгадани мистерии. Как човек може да живее на таквоз място, а? Дейв, помогни ми.

На Стефани ѝ се струваше, че между двамата старци има своеобразна телепатична връзка, необработена, но реална. От идването си на Муус-Лук преди три месеца беше наблюдавала няколко такива примера и този бе поредният. Сервитьорката им се връщаше със сметката. Дейв седеше с гръб към нея, ала Винс забеляза приближаването ѝ и по-младият мъж разбра точно какво иска редакторът на „Айлендър“. Дейв бръкна в задния си джоб, измъкна портфейла си, извади две банкноти, сгъна ги между пръстите си и му ги подаде през масата. Хелън пристигна след секунди. Винс взе сметката с възлестата си ръка. С другата пъкна парите в джоба на униформената ѝ пола и каза:

— Благодаря ти, миличка.

— Сигурни ли сте, че не искате десерт? — попита келнерката. — Има черешова торта с шоколад. Не я пише в менюто, обаче ни е останало още малко.

— Аз ще се въздържа, Стефи?

Тя поклати глава — както и Дейв Боуи, само че с известно съжаление.

Хелън измери (ако това беше точната дума) Винсънт Тийг с поглед, излъчващ кисела осъдителност.

— Трябва да се поохраниш, Винс.

— Джак Спрат и жена му^[2], туй сме ний с Дейв — весело отвърна той.

— Амчи! — Хелън погледна Стефани и едното ѝ уморено око се затвори в кратко намигване с изненадващо чувство за хумор. — Какви кавалери сте си избрали само, госпоичке!

— А, нищо им няма — отвърна момичето.

— Естествено. И оттука сигур се изстрелвате направо в „Ню Йорк Таймс“. — Хелън събра част от чиниите, каза, че ще се върне за останалите, и отплава.

— Когато намери четирийсетте долара в джоба си, ще се сети ли кой ѝ ги е мушнал там? — попита Стефани и плъзна поглед по терасата, където двайсетина клиенти пиеха кафе, леден чай, следобедна бира или ядяха липсващата от менюто черешова торта с шоколад. Не всички изглеждаха способни да пъхнат четирийсет кинта в джоба на сервитьорката, ала някои все пак мажеха да го направят.

— Сигур. Ама я ти ми кажи нещо, Стефи — рече Винс.

— Разбира се, стига да мога.

— Ако не се сети, туй ще ги направи ли незаконно платежно средство?

— Не знам какво...

— А бе знаеш ти — прекъсна я той. — Хайде, да се връщаме в редакцията. Новините не чакат.

[1] В повечето щати — последният понеделник от май. — Б.пр. ↑

[2] *Мършавият Джак Спрат и дебелият му жена* — герои от популярна английска детска песничка. — Б.пр. ↑

2.

Ето това най-много харесваше Стефани в „Уикли Айлендър“, това продължаваше да я очарова след три месеца, прекарани главно в писане на реклами: в ясен следобед човек можеше да направи шест крачки от бюрото си и пред него се разкриваше разкошен изглед към брега на Мейн. Само трябваше да излезеш на покритата тераса, която гледаше към пролива. Вярно, смърдеше на риба и водорасли, ала така си миришеше всичко на Муус-Лук. Свикваше се, беше установила тя, и тогава се случваше нещо прекрасно — след като отстранеше миризмата, носът ти взимаше, че я преоткриваше, и втория път човек направо се влюбваше в нея.

В ясен следобед (като този ден в края на август) ясно изпъкваше всяка къща, кей и рибарска лодка на брега на Тинък — Стефани прочете името „Суноко“ на една дизелова помпа и „Ли Ли Бет“ на корпуса на някаква гемия, изтеглена на брега за сезонно почистване и боядисване. Зърна момче по шорти и фланелка с отрязани ръкави и емблема на „Пейтриътс“ да лови риба на осеяния с боклуци вълнолом под бара на Престън; хиляди слънчеви зайчета блещукаха по ламарината на стотиците покриви. А между Тинък Вилидж, доста голям град, и остров Муус-Лук слънцето се отразяваше в най-синята вода, която беше виждала. В такива дни се чудеше как ще се върне в Средния запад и дали изобщо ще може. А в дните, когато се стелеше мъгла, която целият континентален свят сякаш изчезваше и мрачният зов на морската сирена се извисяваше и стихваше като рев на древно чудовище... ами, тогава пак се чудеше същото.

„Трябва да внимаваш, Стефи — един ден й каза Дейв: дойде при нея, докато тя седеше на терасата с журналистическия бележник в скута си и привършваше рубриката «Изкуство и разни», изписваше буквите с решителен замах. — Островният живот се просмуква в кръвта ти и щом проникне там, е като малария. Не си тръгва лесно“.

Сега, след като включи осветлението (слънцето започваше да се спуска към хоризонта и в продълговатата стая се смрачаваше), тя седна

на бюрото си и завари верния си журналистически бележник с новата рубрика „Изкуство и разни“ на първата страница. Рубриката беше напълно заменяема с пет-шест други, в които се беше пробвала досега, но тя въпреки това си я обичаше. В края на краищата тя си беше нейна, нейната работа, текстове, за които ѝ плащаха, и не се съмняваше, че хората из целия район, в който се разпространяваше „Айлендър“, а той бе доста голям, наистина я четат.

Винс също седна на бюрото си с тихо, но ясно доловимо изпъшкване. Последва го пукане, когато се завъртя първо наляво, а после и надясно. Той го наричаше „наместване на гръбнака“. Дейв му казваше, че някой ден ще се парализира, докато си „намества гръбнака“, но тази възможност явно изобщо не го безпокоеше. Винс включи компютъра си, докато главният му редактор се подпираше на ръба на бюрото му, извади клечка за зъби и започна да човърка някъде по горното си чене.

— К’во ще е? — попита Дейв, докато Винс чакаше машината му да се стартира. — Пожар? Наводнение? Земетресение? Или бунт на тълпите?

— Мислех да започна с туй, дето Елън Дънуди разбила противопожарния кран на Бийч Лейн, щото спирачките на колата ѝ отказали. После, след като загрея както трябва, смятах да преработя уводната си статия за библиотеката — докладва Винс и изпука с кокалчетата на пръстите си.

Както си седеше на ръба на бюрото на Винс, Дейв погледна Стефани.

— Първо гърба, сега пък пръстите. Ако се научи да свири „Сухи кокали“ на ребрата си, може да го пратим в „Америкън Айдъл“.

— Вечният критикар — дружелюбно отвърна Винс, докато чакаше компютъра да се зареди. — Знаеш ли, Стеф, в туй има нещо перверзно. Ей ме на, деветдесетгодишен старчок, още малко и ще гушна букета, пък работя с чисто нов макинтош, а ти, двадесет и две годишно чудо момиче, свежо като праскова, редиш буквите в тейфтер като стара мома от викториански роман.

— Доколкото знам, през викторианската епоха тия бележници още не са били измислени — отбеляза Стефани, докато ровеше сред документите на работното си място. Когато през юни пристигна на Муус-Лук и постъпи в „Уикли Айлендър“, ѝ дадоха най-малкото бюро

в стаята, едва ли не ученически чин, при това в ъгъла. В средата на юли я преместиха на по-голямо, вече в средата на помещението. Това я зарадва, ала по-голямата работна площ позволяваше на разни неща постоянно да се губят. Издирванията ѝ се увенчаваха с успех: откри яркорозовия проспект, който търсеше. — Някой от вас знае ли коя организация печели от Ежегодното есенно возене в кола със сено, пикник и танци в Гърнърд Фармс? Тая година участват Литъл Джона Джей и Стру Хил Бойс.

— Таз организация ще да е Сам Гърнърд, жена му, петте им дечурлига и всичките им кредитори — отвърна Винс и компютърът му изпиука. — Все забравям да ти кажа, Стеф, голяма работа вършиш с таз твоя мъничка рубрика.

— Тъй си е — съгласи се Дейв. — Получихме двайсетина писма, струва ми се, и единственото отрицателно беше от госпожа Едайна Стийн, царицата на граматиката в Нова Англия, пък тя е изперкала тотално.

— По-шантава е от луда крава — потвърди Винс.

Стефани се усмихна и се зачуди колко рядко, след като излезеш от детството, те спохожда това чувство за пълно и простичко щастие.

— Благодаря — каза. — Благодаря и на двама ви. — И сетне: — Може ли да ви попитам нещо? Ама ще ми отговорите честно!

Винс завъртя стола си и я погледна.

— К'вото поискаш, стига да ме спаси от госпожа Дънуди и противопожарния кран.

— А мене от оправянето на фактури — прибави Дейв. — Макар че не мога да се прибера вкъщи, преди да приключа с тях.

— Не ставай роб на бумащината! — заяви Винс. — Колко пъти да ти го повтарям?

— Лесно ти е на тебе — възрази Дейв. — От десет години не си поглеждал в чеквата книжка на „Айлендър“. Камо ли да я носиш в джоба си.

Стефани не ги остави да се отклонят — всъщност да я отклонят със старата си разправия.

— Престанете!

Те я погледнаха, потънали в изненадващо мълчание.

— Дейв, ти каза на господин Ханрати от „Глоуб“, че с Винс работите заедно в „Айлендър“ от четирийсет години...

— Амчи...

— ... а ти си почнал през хиляда деветстотин четирийсет и осма, Винс.

— Вярно си е — потвърди той. — До лятото на четирийсет и осма се казваше „Уикли Шопър енд Трейдинг Поуст“, бесплатна диплянка, разпространяваше се в магазините на острова и в по-големите супермаркети на континента. Бях млад, вироглав и страхотен късметлия. Тогаз бяха големите пожари в Тинък и Хенкок. Та онез пожари... не че *създадох* вестника, не твърдя таквоз нещо, макар навремето да имаше хора, които смятаха тъй, ама му дадох добра начална скорост, определено. Чак през петдесет и шеста успях да събера толкоз реклами, колкото през лятото на четирийсет и осма.

— Та значи вие двамата сте във вестника от над петдесет години и през цялото това време *никога* не сте се натъквали на истинска неразгадана мистерия, така ли? Възможно ли е?

На лицето на Дейв Боуи се изписа смаяно изражение.

— Не сме твърдели таквоз нещо!

— Та нали и ти беше там! — също толкова скандализиран възкликна Винс.

Известно време успяха да запазят възмутения си вид, ала след като Стефани Маккан само продължаваше да мести поглед от единия към другия, строга като даскалица от класически уестърн на Джон Форд, не успяха да се сдържат. Първо затрепери едното ъгълче на устата на Винс Тийг, после заигра окото на Дейв Боуи. И въпреки това все още можеха да се овладеят, ако не бяха допуснали грешката да се спогледат, и миг по-късно вече се заливаха в смях като най-старите хлапета на света.

3.

— Ти му разказа за „Хубавата Лиза“ — рече Дейв на Винс, когато успя да спре да се смее. „Хубавата Лиза Кабът“ беше рибарска гемия, изхвърлена на брега на съседния остров Смак през двайсетте години на ХХ век. Намерили един от рибарите проснат мъртъв върху капака на предния трюм, другите петима ги нямало. — Колко пъти според тебе е чувал таз история Ханрати по нашето крайбрежие?

— А, нямам представа. На колко места, мислиш, се е отбивал, преди да дойде при нас? — отвърна Винс и след миг двамата старци пак се запревиваха от смях. Винс се пляскаше по костеливото коляно, а Дейв — по тлъстото бедро.

Стефани ги гледаше и се въсеше — нито ядосана, нито развеселена (е... мъничко де), просто се опитваше да разбере причината за доброто им настроение. Самата тя смяташе, че историята за „Хубавата Лиза Кабът“ е достатъчно интересна поне за една от осемте статии от — хм! — „Неразгаданите мистерии на Нова Англия“, но не беше нито глупава, нито загубена: отлично съзнаваше, че *господин Ханрати* не я смята за достатъчно интересна. Да, беше видяла по лицето му, че вече я е чувал по време на финансираните си от „Глоуб“ обиколки по крайбрежието между Бостън и Муус-Лук, при това сигурно неведнъж.

Когато им изложи това мнение, Винс и Дейв закимаха.

— Да — съгласи се Дейв. — Ханрати може да е отдалече, ама туй не значи, че е мързелив или глупав. Загадката на „Хубавата Лиза“, чието разкриване почти със сигурност е свързано с контрабандистите, дето внасяха пиячка от Канада, въпреки че никой никога няма да узнае точно, се тиражира от години. Описвана е в пет-шест книги, да не споменавам списанията „Янки“ и „Даунуест“. Я каже, Винс, в „Глоуб“ не...

Винс отново кимаше.

— Май да. Преди седем... не, не, преди девет години. В неделната притурка. Макар че може да е било и в „Провидънс

Джърнъл“. Сигурен съм, че в портландския неделен „Телеграм“ пуснаха оня материал за мормоните, дето се появили във Фрипорт и се опитали да заровят мина в Мейнската пустош...

— Пък за „Крайбрежните светлини от хиляда деветстотин петдесет и първа“ пишеха във вестниците почти на всеки Все Светии — весело прибави Дейв. — Да не споменавам уебсайтовете за НЛЮ.

— А миналата година една жена написа книга за отравянето на оня пикник в Ташмор — завърши изброяването Винс. Това беше последната „неразгадана мистерия“, която бяха разказали на репортера от „Глоуб“, точно преди Ханрати да реши, че може да хване ферибота в един и половина, за което Стефани в известен смисъл го оправдаваше.

— Значи го поднасяхте — рече тя. — С изтъркани истории.

— Не, миличка! — възрази Винс и този път изглеждаше искрено поразен. (Е, може би поне малко.) — Всички тези работи са си чиста проба неразгадани мистерии от крайбрежието на Нова Англия, всъщност от нашите краища.

— Нямаше как да сме сигурни, че ги знае, докато не му ги снесем — основателно посочи Дейв. — А пък и не се изненадахме, че ги е чувал.

— Хич даже — допълни Винс. Очите му блестяха. — Доста стари случки, няма как да не се съглася. Обаче хубаво си похапнахме, нали? А и трябваше да внимаваме парите да се въртят и да стигнат дето им е мястото... една част в джоба на Хелън Хафнър.

— И наистина ли знаете само тия истории? Дето са предъвквани до втръсване в цял куп книги и в големите вестници?

Винс погледна Дейв, своя стар другар.

— Да съм казвал таквоз нещо?

— Не — отвърна Дейв. — А ми се струва, че и аз не съм.

— Е, тогава още какви неразгадани мистерии знаете? И защо не му ги разказахте?

Двамата старци отново се спогледаха и Стефани Маккан за пореден път усети телепатичната връзка между тях. Винс лекичко кимна към вратата. Дейв стана, мина през ярко осветената половина на продълговатата стая (в по-тъмната се извисяваше голямата стара офсетова печатарска преса, която не работеше поне от десетина години) и обърна висящата на вратата табелка така, че да показва „ЗАТВОРЕНО“. После се върна на мястото си.

— Затворено? Посред бял ден? — с едва доловимо безпокойство — на духа, ако не в гласа — попита младата жена.

— Ако някой намине да съобщи новини, ще почука — основателно посочи Винс. — Ако новината е голяма, направо ще блъска по вратата.

— А ако в центъра избухне пожар, ще чуем свирките на пожарникарите — прибави Дейв. — Ела да излезем на терасата, Стефи. Не бива да пропускаме августовското слънце — то не трае дълго.

Тя го погледна, после се обърна към Винс Тийг, който имаше също толкова бърз ум на деветдесет, колкото и някога на четирийсет и пет. Беше убедена в това.

— С учебна цел ли? — попита момичето.

— Точно тъй — потвърди Винс и макар че още се усмихваше, Стефани усети, че говори сериозно. — А к'во ни е хубавото на нас дъртофелниците?

— Че си правите труда да учите само хората, които искат да се учат.

— Амчи, *ти* искаш ли да се учиш, Стефи?

— Да. — Каза го без колебание въпреки странното си душевно безпокойство.

— Значи ела да излезем. Ела да излезем и да поседнем навън.

И излязоха на терасата.

4.

Слънцето беше топло, въздухът — студен, ветрецът сладнееше от сол и носеше звън на камбани, вой на корабни сирени и плясък на вълни. Звучите, които беше заобичала само за няколко седмици. Старците седнаха от двете ѝ страни и макар тя да не го знаеше, и двамата повече или по-малко си мислеха едно и също: „Старостта седи край красотата“. И в тази мисъл нямаше нищо лошо, защото и двамата разбираха, че намеренията им са съвсем сериозни. Разбираха, че тя може да овладее до съвършенство занаята, че безумно иска да се учи — дребнавата наглед ненаситност наистина те кара да *искаш* да учиш.

— Та тъй — започна Винс, когато се настаниха. — Помисли за тези истории, дето ги разправяхме на Ханрати в ресторанта, Стефи, за „Лиза Кабът“, крайбрежните светлини, странстващите мормони, отравянето в Ташмор, които тъй и не бяха разгадани, и ми кажи к’во е общото между тях.

— Че *всичките* са останали неразгадани.

— Опитай малко по-усърдно де, миличка — укори я Дейв. — Разочароваш ме.

Тя го погледна и видя, че не се шегува. Е, това си беше очевидно, като се имаше предвид защо изобщо Ханрати ги е поканил на обяд — заради осемте притурки на „Глоуб“ (може би даже десет притурки, бе казал репортерът, ако успеел да намери достатъчно странни истории), които редакцията се надявала да пусне от септември до Хелюин.

— Че всички са свързани със смърт ли?

— Тъй е малко по-добре — окуражи я Винс, — ама пак не откриваш нищо ново. Задай си следния въпрос, малката: *защо* са свързани със смърт? Що някакъв вестник в Нова Англия поне веднъж годишно измъква Крайбрежните светлини и пуска куп размазани снимки, направени преди половин век? Що няк’во регионално списание като „Янки“ или „Коуст“ поне веднъж годишно интервюира или Клейтън Ригс, или Ела Фъргюсън, като че ли изведнъж ще

изскочат като дявола с копринените бричове и ще кажат нещо съвсем ново?

— Не съм чувала за тия хора — призна Стефани.

Винс се плесна по темето.

— Амчи да, какъв съм глупак! Все забравям, че си отдалече.

— Това като комплимент ли трябва да го приема?

— Можеш. Сигур даже *трябва*. Клейтън Ригс и Ела Фъргюсън са единствените двама, дето тогаз пили айскафе край езерото Ташмор и не умрели от него. Оназ Фъргюсън си е наред, ама на Ригс му е парализирана цялата лява половина.

— Ужасно! И продължават да ги интервюират, така ли?

— Амчи да, изтърколиха се петнайсет години, та и малоумните, струва ми се, знаят, че никой няма да арестуват за туй престъпление — осем души отровени край езерото, шестима от тях мъртви — ама Фъргюсън и Ригс пак се появяват в пресата и изглеждат все по-зле: „К’во се случи тогаз?“, „Ужас край езерото“ и... а бе, схващаш идеята. Туй просто е поредната история, която хората обичат да слушат, като за Червената шапчица. Въпросът е... *защо?*

Ала Стефани вече се беше сетила.

— Всъщност обаче има нещо интересно, нали? Някаква история, която не му разказахте. Каква?

Двамата отново си размениха онзи поглед и сега момичето не успя да разчете нищичко от мисълта, която вървеше с него. Седяха на еднакви шезлонги, Стефани — с ръце на страничните облегалки. Дейв се пресегна и я потупа по ръката.

— Нямаме нищо против да ти разкажем... нали, Винс?

— Хич даже — отвърна другият старец и всичките му бръчици отново се появиха, когато се усмихна с вдигнато лице към слънцето.

— Обаче, ако искаш да се повозиш на лодка, трябва да занесеш чай на лодкаря. Туй чувала ли си го?

— Да. — От една от старите плочи на майка й, които бяха на тавана.

— Значи отговори ми на този въпрос — рече Дейв. — Ханрати не го интересуваха тез истории, щото са повтаряни до втръсване. И що са повтаряни?

Стефани се замисли и те отново я оставиха да мисли. И отново се наслаждаваха, докато я гледаха как мисли.

— Ами... защото хората харесват истории, от които ги побиват тръпки в зимна вечер, особено ако лампите са светнати и огънят бумти в камината — отвърна тя накрая. — Истории за неизвестното, така да се каже.

— Колко неизвестни неща на история, миличка? — попита Винс Тийг. Гласът му беше мек, ала очите му бяха твърди.

Тя понечи да отговори: „Най-малко шест“, мислеше си за Отровителя от църковния пикник, после затвори уста. На брега на езерото Ташмор в онзи ден бяха умрели шестима души, всичките убити с огромна доза отрова, и тя предполагаше, че зад това се крие само един човек. Нямахше представа колко са били Крайбрежните светлини, но не се съмняваше, че хората ги възприемат като един феномен. Затова...

— По едно? — предположи. Чувстваше се като участничка в последния кръг на „Риск печели“. — По едно неизвестно нещо на история?

Усмехнат по-широко от всякога, Винс насочи показалец към нея и тя се отпусна. Това не беше истинско училище и двамата старци нямаше да я харесват по-малко, ако се издънеште с някой отговор, ала у Стефани постепенно се зараждаше желание да ги радва, както навремето се стремеше да радва най-любимите си учители и после преподавателите в колежа. Онези, които страстно обичаха работата си.

— И освен туй хората трябва да вярват в душата си, че *следователно* тук има нещо и че имат много добра представа к'во е то — прибави Дейв. — Да вземем например „Хубавата Лиза“, изхвърлена на скалите на юг от Дингъл Нуук на остров Смак през хиляда деветстотин двайсет и шеста...

— Двайсет и седма — поправи го Винс.

— Добре де, двайсет и седма, многознайко, и Теодор Рипоно е на борда, ама мъртъв като скумрия, пък другите петима ги няма и въпреки че липсват следи от кръв и съпротива, хората си викат, *следователно* са били пирати, та затуй сега се носят слухове, че имали карта на съкровище и открили заровено злато, и онез, дето го пазели, им гепили имането, и кой знае още к'во.

— Или че са се избили взаимно — поде Винс. — Туй винаги е било любимата версия за „Хубавата Лиза“. Въпросът е, че има истории, които едни разказват, други пък обичат да слушат, ама на

Ханрати му стигаше пипето да загрее, че главният редактор няма да се върже на такваз претоплена яхния.

— Може би след още десетина години — рече Дейв. — Щото рано или късно всичко старо пак става ново. Може и да не вярваш, Стефи, обаче си е вярно.

— *Вярвам* — каза стажантката и си помисли: „Чай за лодкаря“ на Ал Стюарт ли беше, или на Кет Стивънс?

— После пък Крайбрежните светлини — продължи Винс. — Мога да ти кажа точно к'во винаги е правело таз история любима на хората. Има една тяхна снимка — сигур само светлини от Елсуърт, отразени в ниски облаци и образуващи кръгове, дето приличат на летящи чинии — а под тях се вижда целият детски отбор на Хенкок Лъмбър по екипи и зазяпани към небето.

— И едно момченце сочи с ръкавицата си — поясни Дейв. — Това е последната щриха. Всички гледат снимката и си викат, я, *следователно* са извънземни, дошли да гледат Великата американска игра. Ама туй пак си е поредното неизвестно, само че тоз път с интересни снимки, затуй хората все се връщат към него.

— Ама не и „Бостън Глоуб“, макар да подозирам, че при нужда и това ще им свърши работа — заключи Винс.

Двамата се засмяха доволно, както се смеят стари другари.

— Та значи — каза Винс, — ний може и да знаем една-две неразгадани мистерии...

— Виж, тук не съм съгласен — прекъсна го Дейв. — Със сигурност знаем поне една, миличка, ама в нея няма ник'во таквоз „следователно“...

— Добре де... пържолата — рече Винс, но не изглеждаше много уверен.

— Ааа, амчи, да, даже и *това* е мистерия, не смяташ ли? — попита Дейв.

— Да — съгласи се Винс и вече не изглеждаше доволен. Даже го каза недоволено.

— Обърквате ме. — Стефани въздъхна.

— Амчи, историята за Колорадеца си е объркваща, да — отвърна Винс, — и тъкмо затуй няма да свърши работа на „Глоуб“, нали разбираш. Първо, има много неизвестни. И второ, няма ни едно

„следователно“. — Той се наведе напред и впери в нея ясният си син поглед на типичен янки. — Искаш да станеш репортерка, нали?

— Знаеш, че искам. — Тя чак се изненада.

— Добре, тогаз ще ти разкрия една тайна, дето я знае почти всеки в бранша: в истинския живот броят на действителните истории, онез с начало, среда и край, е минимален. Ама ако можеш да дадеш на читателите поне едно неизвестно нещо — най-много две — и после прибавиш туй „следователно“, както му вика Дейв Боуи, читателят *сам* ще си разкаже история. Удивително, нали?

— Взemi отравянето на църковния пикник. Никой не знае кой е убил онез хора. Известно е обаче, че Рода Паркс, секретарката на ташморската методистка църква, и пастор Уилям Блейкли имали кратка връзка половин година преди случая. Блейкли бил женен и скъсал с нея. Дотук всичко ясно ли е?

— Да — потвърди Стефани.

— Известно е *също*, че Рода Паркс била отчаяна след скъсването, поне за известно време. Тъй твърди сестра й, известно ли е нещо друго? Рода Паркс и Уилям Блейкли пили отровното айскафе на пикника и умрели. Тогаз к'во е *следователното*? Бързо, Стефи, все едно от туй ти зависи животът!

— Следователно Рода е отровила кафето, за да убие любовника си, защото я е зарязал, и после също е пила от него, за да се самоубие. Другите четирима, плюс ония, които само са пострадали, са били, как му се викаше, косвени жертви.

Винс щракна с пръсти.

— Амчи, да, ей такваз история си разказват хората. Вестниците и списанията тъй и не я публикуваха, щото няма нужда. Просто знаят, че хората могат да съберат две и две. Нищо противоречи ли й? Пак бързо, все едно от туй ти зависи животът!

Само че този път Стефани можеше да изгуби живота си, защото не успя да се сети за нищо, което да противоречи на теорията. Тъкмо се канеше да възрази, че не познава достатъчно добре случая, когато Дейв се изправи, отиде при парапета на терасата, погледна към Тинък и меко отбеляза:

— Като че ли е бая време да чака половин година, нали?

— Някой не е ли казал, че отмъщението е блюдо, което най-добре се поднася студено? — попита момичето.

— Амчи, да — с все същата мекота се съгласи Дейв, — ама като убиеш шестима души, туй си е повече от отмъщение. Не твърдя, че не може да е било тъй, твърдя само, че може би е било по-иначе. Също като Крайбрежните светлини може да са били отражения в облаците... или нещо тайно, изпитвания на Военовъздушните сили от базата в Бангор... или пък кой знай, зелените човечета може наистина да са дошли да видят дали дечурлигата от Хенкок Лъмбър ще направят два аута срещу Тинък Ото Боди.

— Най-често хората си измислят някаква история и вярват в нея — включи се в обяснението Винс. — Нама нищо по-просто, стига неизвестният фактор да е само един: един отровител, една група загадъчни светлини, една гемия, изхвърлена на сушата без екипажа. Само че при Колорадеца нямаше нищо друго освен неизвестни фактори, затуй не се получи история. — Той замълча за миг. — Все едно влак да изхвърчи от камината или някоя заран на улицата ти да се появят конски глави. Не чак толкоз грандиозно, ама точно толкоз странно. А таквиз неща... — Старецът поклати глава. — Стефи, хората не обичат таквиз неща. Не *искат* таквиз неща. Вълната е много красива, когато я гледаш да се разбива в брега, ама от много вълни хващаш морска болест.

Стефани отправи очи към искрящата повърхност на пролива — там имаше много вълни, но не големи, не днес — и безмълвно се замисли над казаното.

— Има и още нещо — обади се Дейв след малко.

— Какво? — попита тя.

— Тя си е *наша* — с изненадваща настойчивост отсече старецът. Стори й се почти разгневен. — Човекът от „Глоуб“ е отдалече и само ще я оплеска. Не може да я разбере.

— А ти разбираш ли я?

— Не. — Дейв отново седна. — Ама не се и налага, миличка. По въпроса за Колорадеца съм малко като Дева Мария, след като родила Исус. В Библията пише нещо подобно: „Но Мария мълчеше и размишляваше над тез неща в сърцето си“. Понякога с мистериите тъй е най-добре.

— Но на мен ще разкажеш, нали?

— Да, естествено! — Той я погледна, сякаш изненадан, а също — мъничко — сякаш се събуждаше от полудрямка. — Щото си от

нашите. Нали, Винс?

— Амчи да — потвърди другият старец. — Издържа изпита някъде към средата на лятото.

— Така ли? — Тя пак се почувства нелепо щастлива. — Как? Какъв изпит?

Винс поклати глава.

— Не мога да ти кажа, миличка. Знам само, че по някое време просто почна да си изглеждаш наред. — Погледна Дейв и Дейв кимна. Винс пак се обърна към Стефани. — Та тъй. Историята, която не разказахме на обяд. Собствената ни неразгадана мистерия. Историята на Колорадеца.

5.

Ала всъщност започна Дейв.

— Преди двайсет и пет години, през осемдесетте, две деца се качили на ферибота в шест и половина, вместо в седем и трийсет, за да идат на училище. Учета в Единната гимназия „Бейвю“ и освен туй бяха гаджета. Щом свършваше зимата, а тук на крайбрежието тя не е толкоз дълга, колкото навътре в континента, прекосяваха острова тичешком, спускаха се по Хамък Бийч до шосето, оттам на Пристанищната улица и на градския кей. Представяш ли си го, Стефи?

Представяше си го. Представяше си и романтиката. Не си представяше обаче какво са правели „гаджетата“, като стигнат в Тинък. Знаеше, че десетината дечурлига на ученическа възраст в Муус-Лук почти винаги хващат ферибота в седем и трийсет и подават на капитана — Хърби Гослин или Марси Лагас — картите си, та баркодовете им да бъдат подложени на бързото намигане на стария лазер. После, когато слизаха в Тинък, училищния автобус ги откарваше в ЕГБ, на още пет километра. Тя попита дали децата са изчаквали рейса и Дейв усмихнато поклати глава.

— А, не. И оттатък продължаваха да тичат. Без да се държат за ръце, ама все едно се държаха, щото винаги бяха заедно. Джони Гравлин и Нанси Арно. Две години си бяха направо неразделни.

Стефани се поизправи на стола. Познаваше един Джон Гравлин, мууслукския кмет, общителен човек с добра дума за всеки и поглед, вперен в щатския сенат в Огъста. Темето му оплешивяваше, шкембето му растеше. Опита се да си го представи как тича три километра на острова и още пет от другата страна на пролива и не успя.

— Не ти се удава лесно, а, миличка? — попита Винс.

— Да — призна тя.

— Е, това е, щото се мъчиш да си представиш Джони Гравлин, футболиста, бегача, шегаджията, като *кмета* Джон Гравлин, който случайно е единствената политическа жаба в нашето островно блато. Кметът обикаля Пристанищната улица и се ръкува наляво и надясно,

хили се и хвърля отблясъци с оня златен зъб отстрани в устата, казва добра дума на всеки срещнат, никога не забравя имената на хората, нито кой кара форд пикап, кой пък се задоволява със стария фермерски камион на баща си. Карикатура, направо слязла от стар филм от четирийсетте за провинциалните политици, а той е такъв селяндур, че даже не го съзнава. Останал му е само един скок в блатото и щом се добере до оназ лилия в Огъста, или ще прояви благоразумието да спре, или ще се опита да скочи още веднъж и тоз път ще го смажат.

— Много си циничен — укори го Стефани, не без младежко възхищение от чувството му за хумор.

Винс сви костеливите си рамене.

— Виж сега, самият аз също съм класически образ, миличка, само че от филма, дето вестникарят с ръкавелите и козирката на челото вика: „Спрете пресата!“ в последния кадър. Искам да кажа, че по онуй време Джони беше друг човек — слаб като перодръжка и бърз като живак. Почти божествен, би могло да се рача, само да не бяха тез негови злополучни заешки зъби, дето се е родил с тях.

— А тя... с онез тесни къси червени гащета, дето ги носеше... тя наистина беше богиня. — Замълча за миг. — К'вито са много седемнайсетгодишни момичета де.

— Акълът ти е все там — скастри го Дейв.

Винс изненадващо го погледна.

— Не е изобщо. В облаците е.

— Щом казваш — рече другият старец. — Ама и аз признавам, че си беше хубавица, дума да няма. И три-четири сантиметра повисока от Джони, май тъкмо затуй скъсаха през пролетта на последната им учебна година. Но през осемдесетте бяха лудо влюбени и всеки ден тичаха до ферибота от отсамната страна и после нагоре по Бейвю Хил до гимназията в Тинък. Хората се обзалагаха кога Нанси ще забременее от него, ама тя тъй и не забременя — или той е бил страшен кавалер, или тя е била страшно предпазлива. — Замълча за миг. — По дяволите, може пък да са били малко по-опитни от повечето хлапета на острова по онуй време.

— Според мене беше от тичането — разсъдливо отбеляза Винс.

— Да се върнем на темата, моля, и двамата — намеси се Стефани и старците се засмяха.

— Та на темата — каза Дейв. — Една заран през пролетта на хиляда деветстотин и осемдесета, трябва да е било април, видели някакъв мъж да седи на Хамък Бийч. Нали се сецаш, в края на Мууси Вилидж.

Стефани се сецаше, разбира се. Хамък Бийч беше прелестно местенце, макар и малко пренаселено от курортисти. Не можеше да си представи как ще е след Деня на труда^[1], макар че щеше да има възможност да види — стажът ѝ продължаваше до пети октомври.

— Е, „седи“ не е точната дума — поправи се Дейв. — Бил се поизтегнал, тъй твърдяха и двамата после. Подпирал се на едно от онези кошчета за смет, нали ги знаеш, дето дъната им са забити в пясъка, та да не ги отвее вятърът, само че от тежестта на тялото му кошчето било... — Старецът вдигна длан вертикално и я наклони.

— Като кулата в Пиза — отбеляза Стефи.

— Точно тъй. Освен туй не бил облечен за ранна утрин, когато термометърът показва пет-шест градуса и от морския вятър на човек му се струва, че не е повече от нулата. Носел хубави сиви панталони и бяла риза. Бил с леки обувки. Няма палто. Даже ръкавици няма.

И децата, разбира се, веднага изтичали при него да видят дали е добре и веднага установили, че не е още щом видял лицето му, казваше Джони после, разбрал, че е мъртъв, и Нанси го потвърждаваше, ама естествено, не искали да го признаят — ти щеше ли? Без да провериш?

— Не — отвърна Стефани.

— Просто си седял там — добре де... бил се изтегнал — с едната ръка в скута, а другата, дясната, отпусната на пясъка. Лицето му било восьчнобледо, освен по едно мораво петънце на двете бузи. Очите му били затворени и Нанси казваше, че клепачите му били синкави. Устните му също били възсини, а шията му, разправяше тя, била някак *издута*. Косата му била пясъчноруса, подстригана късо, ама не чак толкова, че перчемът му да не се развява от вятъра, пък той си се веел. „Спите ли, господине? — попитала Нанси. — Ако спите, по-добре се събудете“. — „Не спи, Нанси — казал Джони Гравлин, — а и не е в безсъзнание. Не диша“.

— По-късно тя обясняваше, че знаела, била го видяла, ама не щяла да повярва. Няма да ще, естествено, горкото хлапе. Та Нанси рекла: „Може и да диша. Може би спи. Не винаги се забелязва. Разтърси го, Джони, да видим дали няма да се събуди“. На Джони не

му се искало, но не щял гаджето му да си помисли, че го е шубе, затова се пресегнал — трябвало да се стегне, за да го направи, години по-късно ми го каза, бяхме обърнали по някоя и друга чаша във „Вълните“ — и разтърсил оня за рамото. Казва, че окончателно се уверил, когато го стиснал, щото хич не било като истинско рамо, а по-скоро като дървена статуя. Ама все пак го разтърсил и рекъл: „Събудете се, господине, събудете се и...“ Щял да прибави „и умрете както си му е редът“, но си помислил, че няма да прозвучи много хубаво при тези обстоятелства — може би още тогаз е разсъждавал малко като политик, — затуй завършил с „и станете!“

— Разтърсил го два пъти — продължи той. — Първият път не се случило нищо. Вторият път главата на човека паднала върху лявото му рамо — Джони го държал за дясното, — мъжът се изхлузил от кошчето, дето го подпирало, и се свлякъл на една страна. Главата му тупнала на пясъка. Нанси изпищяла и се втурнала към пътя колкото ѝ държат краката... с други думи, много бързо. Ако не била спряла сама, Джони сигур щял да я гони до самия край на Кей А. Нанси обаче спряла и той я настигнал, и я прегърнал. През целия си живот не бил по-щастлив, че докосва жива плът, каза ми по-късно Джони. Никога не забравил усещането, което изпитал, когато стиснал мъртвеца за рамото — все едно под бялата риза имало дърво.

Дейв ненадейно млъкна, стана и каза:

— Искам кола от хладилника. — Гърлото ми пресъхна, пък таз история е дълга. Някой друг да иска?

Оказа се, че на всички им се пие, и тъй като Стефани беше забавляваната, ако това е точната дума, трябваше да донесе колата. Когато се върна, двамата старци стояха на перилата и се вираха в пролива и сушата от отсрещната му страна. Тя застана до тях, остави стария тенекиен поднос върху широкия парапет и раздаде чашите.

— Та докъде бях стигнал? — попита Дейв, след като отпи голяма глътка.

— Много добре знаеш докъде си стигнал — тросна му се Винс. — До оня момент, когато нашият бъдещ кмет и Нанси Арно, която е Бог знай къде, сигур в Калифорния, хубавиците винаги бягат колкото може по-далече от острова, без да се налага да си вадят паспорт, та значи докогато двамата намират Колорадеца мъртъв на Хамък Бийч.

— Да де, да. Та Джони предложил да изтичат до най-близкия телефон, а именно пред Градската библиотека, и да се обадят на Джордж Уорно, който по онуй време беше мууслукският полицейски наместник — отдавна блаженопочиващ, милият. Нанси не възразила, ама първо искала Джони пак да изправи „човека“. Тъй го наричаше „човека“. Никога „мъртвеца“ или „трупa“, винаги „човека“. „Мисля, че полицията не би искала да го местим, Нан“ — каза Джони. „Ти вече го премести, аз само искам да го върнеш както си беше“ — настояла Нанси. А той й рекъл: „Преместих го, щото ти ми каза“. Пък тя: „*Моля те*, Джони, не мога да го гледам тъй, не мога и да *мисля* за него тъй“. И се разплаква, което естествено решава проблема, и той се връща при трупа, все още свит в кръста, като че седи, ама вече лявата му буза е на пясъка. Та оназ вечер във „Вълните“ Джони ми рече, че никога нямало да може да направи онуй, дето искала от него, ако тя не била там и не го гледала, и не чакала, че ще го направи, и знаеш ли, вярвам му. Мъжете правят за жените много неща, на които обръщат гръб в мига, в който останат сами, неща, от които в девет от всеки десет случая биха избягали, даже да са пияни и да ги подстрекават цяла тайфа приятели. Джони ми рече, че колкото повече се приближавал до мъртвеца, който лежал на пясъка — просто лежал със свити колене, сякаш седял на невидим стол — толкова по-сигурен бил, че затворените му очи ще се отворят и мъжът ще го сграбчи. И макар да знаел, че оня е мъртъв, това усещане не го напуснало, каза ми, само още повече се усилвало. И все пак накрая стигнал при мъртвеца, събрал кураж, хванал го за дървените рамене и го нагласил с гръб на наклоненото кошче за смет. Минало му през ум, че кошчето ще падне и ще издрънчи, и че тогава ще изпищи. Само че кошчето не паднало и той не изпищял. Дълбоко в душата си съм убеден, Стефи, че ний, клетите хора, винаги сме склонни да мислим най-лошото, щото то много рядко се случва. И тогаз онуй, дето е само кофти, ни се струва нормално, даже едва ли не хубаво, и успяваме да го понесем.

— Наистина ли смяташ така?

— О, да! Та тъй, Джони се обърнал и видял на пясъка пакет цигари. И понеже най-лошото вече било свършило и било само кофти, взел цигарите — и даже си напомнил да обясни на Джордж Уорно к'во е направил, в случай че щатската полиция провери за отпечатъци и намери неговите върху целофана — и ги пъхнал в джоба на бялата

риза на мъртвеца. После се върнал при Нанси, която се била загърнала с топлото си ученическо яке и подскачала от крак на крак — сигурно ѝ е било студено с онез нейните къси панталонки. Макар че не треперела само от студ естествено.

— Във всеки случай не зъзнала дълго, щото после изтърчали до Градската библиотека и се басирам, че ако някой им беше засякъл времето с хронометър, сигурно е щяло да бъде световен рекорд. И Нанси, понеже имала монети в портмонето си, се обадила на Джордж Уорно, който точно в тоз момент се обличал за работа — той държеше Уестърн Ото, същата сграда, дето сега набожните жени си провеждат благотворителните разпродажби.

Стефани, която беше отразила няколко такива разпродажби за „Изкуство и разни“, кимна.

— И Джордж значи я попитал дали е сигурна, че мъжът е мъртъв, и Нанси рекла „да“. После я помолил да му даде Джони и му отправил същия въпрос. И Джони рекъл „да“ обяснил му, че разтърсил човека за рамото и оня бил вкочанен като дъска. Разказал на Джордж как мъжът се свлякъл и как цигарите изпаднали от джоба му, мислел си, че Джордж може да му трие сол на главата, ама Джордж изобщо не му трил сол. *Никой* не му трил сол на главата за туй. Не прилича много на мистериозен филм по телевизията, нали?

— Дотук не — отвърна Стефани, мислеше си, че все пак съвсем мъничко ѝ напомня на един епизод от „Убийство по сценарий“. Само че, като имаше предвид разговора, в резултат от който сега слушаше тази история, се съмняваше, че ще се появят фигури като Анджела Лансбъри и ще разгадаят мистерията... макар че все някой трябваше да е постигнал известен напредък, каза си, поне дотолкова, че да узнаят откъде се е взел мъртвецът.

— И значи Джордж казал на Джони двамата с Нанси бързо да се върнат на плажа и да го чакат — продължи Дейв. — Казал им да не пускат никой да се приближи. Джони се съгласил. Джордж му рекъл: „Ако изпуснете ферибота в седем и половина, Джон, ще ви напиша извинителна бележка“. Джони рекъл, че изобщо не му пука за отсъствията. После с Нанси Арно се върнали на Хамък Бийч, ама вече по-полека, само подтичвали по нанадолнището.

— В туй време Джордж Уорно се обадил на доктор Робинсън, ей там на Бийч Лейн — въздъхна Винс, направи пауза и се усмихна на

спомена. А може би и за повече драматизъм. — А после се обади на мене.

[1] Първият понеделник през септември — Б.пр. ↑

6.

— Жертва на убийство е намерена на единствения обществен плаж на острова и местните власти викат редактора на тукашния вестник, така ли? — възкликна Стефани. — Божичко, това наистина *не* е като в „Убийство по сценарий“!

— Животът по крайбрежието в Мейн рядко е като „Убийство по сценарий“ — възможно най-иронично отвърна Дейв, — а и по онуй време тук бяхме почти като сега, Стефи, особено след като курортистите си заминават и останат само тукашните. Туй не ти е телевизионна романтика, по-скоро нещо като... не знам, наречи го прозрачност. Всеки знае к'вото има да се знае и няма много поводи за одумки. Пък убийство! Власти! Мъничко прекаляваш, не смяташ ли?

— Остави я намира — сопна му се Винс. — Самите ний й я пуснахме таз муха с приказките за отровното кафе в Ташмор. Стефи, Крис Робинсън изроди две от децата ми. Втората ми съпруга, Арлет, за която се ожених шест години след смъртта на Джоан, беше голяма приятелка със семейство Робинсън, даже ходиха с брата на Крис, Хенри, когато бяха ученици. Наистина е тъй, както ти казва Дейв, само че беше нещо повече от обикновен бизнес.

Остави чашата си кока-кола на парапета и разпери ръце, което й се стори едновременно очарователно и разоръжаващо. „Нищичко няма да скрия“, обещаваеше жестът.

— Тук си я караме по махленски. Винаги е било тъй и ми се струва, че винаги ще си остане, щото никога няма да сме много повече от сега.

— И слава Богу — изсумтя Дейв. — Ник'ви шибани супермаркети. Ще прощаваш, Стефи.

Тя се усмихна и отговори, че му е простено.

— Във всеки случай искам таз представа за убийството да я оставиш настрана, Стефи — продължи Винс. — Става ли?

— Да.

— Струва ми се, накрая ще установиш, че не можеш нито съвсем да я забравиш, нито напълно да я приемеш, тъй е с адски много неща около Колорадеца, затуй не върви за „Бостън Глоуб“. Да не споменавам за „Янки“, „Даунуест“ и „Коуст“. Не вървеше даже за „Уикли Айлендър“. _Пуснахме_ репортажа, о, да, щото сме вестник и работата ни е да съобщаваме новините — сега имам да мисля за Елън Дънуди и противопожарния кран, да не споменавам, че момченцето на Лестър отива в Бостън за бъбречна трансплантация, тоест, ако оживее до тогаз, пък ти естествено трябва да разкажеш на хората за Ежегодното есенно возене в кола със сено и танци в Гърнърд Фармс, нали тъй?

— Не забравяй и пикника — промърмори Стефани. — Раздават пай на корем, хората трябва да го знаят, нали така?

Двамата старци се разсмяха. Дейв дори започна да се тупа по гърдите, за да покаже, че е пуснала лаф на място.

— Амчи да, миличка! — съгласи се Винс. — Ама понякога се случва нещо, например една заран две гимназистчета откриват труп на най-хубавия градски плаж, и човек си вика, в туй трябва да има *история*. Не само да съобщиш новината — к'во, що, кога, къде и как, а *история* — и после открива, че всъщност *няма* история. Че разполага само с куп несвързани факти, заобикалящи *истинска* неразгадана мистерия. А хората, миличка, не искат таквоз нещо. Туй ги разстройва. Вдига много вълни. Докарва им морска болест.

— Прав си — рече Дейв. — Що обаче не вземеш да доразкажеш и останалото, докато още можем да се погреем на слънце?

И Винс Тийг го доразказа:

7.

Значи проследихме случая почти отначало, имам предвид ний двамата с Дейв, „Уикли Айлендър“, въпреки че не отпечатахме онуй, дето Джордж Уорно ме помоли да не печатам. Не възразих, щото таз работа по никакъв начин не накърняваше интересите на острова. Вестникарите постоянно взимат таквиз решения, Стефи, на самата тебе ще ти се налага, и с времето се свиква. Само не бива никога да го правиш с лека ръка.

Хлапетата се върнали и останали да пазят трупа, не че имало от к'во толкоз да го пазят — до идването на Джордж и доктор Робинсън видели не повече от четири коли, всички на път за града, после пък се появили двама тийнейджъри, тичали или правели упражнения на малкия паркинг на Хамък Бийч, ама тъй и не забелязали мъртвеца.

Щом пристигнали, Джордж и докторът изпратили Джони и Нанси по живо, по здраво и с туй хлапетата напускат историята. Все още били любопитни, то си е човещина, ама общо взето с готовност си тръгнали, не се съмнявам. Джордж оставил форда си на паркинга, докторът си взел чантата и отишли там, дето седял мъжът, облегат на кошчето за смет. Пак се бил свлякъл малко настрани и докторът първо взел, та хубаво го изправил и подпрял.

— Мъртъв ли е, докторе? — попитал Джордж.

— Уф, мъртъв е най-малко от четири часа, а сигур и повече от шест — вика докторът. Горедолу по туй време се появих и аз и паркирах шевролета си до форда на Джордж. — Вкочанясал е като дъска.

— Та значи смяташ, че е тука от... от кога? Някъде от полунощ ли? — пита го Джордж.

— Спокойно може да е тук от миналия Ден на труда — рече Робинсън, — ама съм *абсолютно* сигурен, че е мъртъв поне от два през нощта. Заради вкочаняването. *Сигур* е мъртъв от полунощ, ама не разбирам чак толкоз от тези неща. Ако от океана е духал силен вятър, туй може да е ускорило вкочаняването...

— Снощи хич нямаше вятър — намесих се аз. — Беше си спокойно като в черковна камбана.

— Я, глей ти, още един спец — вика доктор Робинсън. — Може би искаш сам да определиш часа на смъртта, Джими Олсън^[1]?

— Не — отвърщам му, — оставям го на тебе.

— Аз пък мисля да го оставя на колегата от окръжната съдебна медицина — казва той. — На Каткарт от Тинък. Щатът му плаща единайсет бона годишно отгоре за обосновани колебания. Малко е, по мойто скромно мнение, ама всекиму свойто. Аз съм обикновено джипи. И все пак... амчи тоз човек е мъртъв от два часа, поне туй съм сигурен. Вече е бил мъртъв, когато е залязла луната.

После тримата просто постояхме минутка на плажа, вторачени в оня като на погребение. При някои обстоятелства една минута може да е адски малко време, ама в такъв момент може да ти се стори адски дълга. Спомням си воя на вятъра — все още слаб, но почваше по малко да се усилива откъм изток. Когато духа оттам и си откъм вътрешната страна на острова, воят е толкоз самотен...

— Знам — тихо рече Стефани. — Като бухане на бухал.

Двамата старци кимнаха. Че зиме воят понякога е ужасяващ, почти като на вдовица, тя все още не знаеше и нямаше причина да ѝ го казват.

Накрая, струва ми се, само за да рече нещо, Джордж помоли доктора да определи на колко години е мъртвецът.

— Бих казал на четирийсетина, плюс минус пет години — рече Робинсън.

И аз кимнах. Четирийсет ми се струваше горе-долу точно и си помислих, че е жалко човек да умре на четирийсет, адски жалко. Туй си е почти детска възраст.

После докторът като че ли видя нещо интересно. Клекна — което не беше лесно за човек с неговото телосложение, трябва да гонеше сто и трийсет кила, пък беше няма и метър и осемдесет — и повдигна дясната ръка на мъртвеца, оназ, дето лежеше на пясъка. Пръстите бяха леко свити, сякаш е умрял, като се е мъчел да направи с тях тръба и да погледне през нея. И значи когато докторът му вдигна

ръката, видяхме няколко песъчинки от вътрешната страна на пръстите и още малко по дланта.

— К'во забеляза? — пита Джордж. — На мен ми прилича на обикновен пясък от плажа.

— И си е точно туй, ама що е залепнал? — отвърна на въпроса с въпрос докторът. — Туй кошче и всички останали са заровени доста над максималната граница на прилива, както знаят и малолетните, а снощи не е валило. Пясъкът е сух като кокал. Освен туй — виж!

И повдигна лявата ръка на мъртвеца. Всички забелязахме, че носи венчална халка и че нито по пръстите, нито по дланта няма пясък. Докторът пусна лявата му ръка и пак вдигна другата. И лекичко я завъртя, тъй че слънцето да я освети по-добре.

— Ето — вика. — Виждате ли?

— К'во е туй? — питам аз. — Мазнина ли? Мазнина?

Робинсън се усмихна и рече:

— Май че ще спечелиш мечето, Винсънт. А забелязвате ли как е свита ръката?

— Да, все едно е лъскал бастуна — вика Джордж.

И тримата вече бяхме на колене, сякаш онуй кошче беше олтар и се мъчехме да съживим мъртвеца с молитви.

— Не, мисля, че не е лъскал бастуна — отвърна докторът. И тогаз нещо ми направи впечатление, Стефи — беше развълнуван тъй, както се вълнуват хората само когато откриват нещо, дето знаят, че на таквиз като тях при обикновени обстоятелства не им е *работа* да го откриват. Робинсън се вторачи в лицето на мъртвеца (поне на мене ми се стори, че се е вторачил в лицето му, ама се оказа, че се вира малко по-ниско), после пак в свитата ръка. — Изобщо не смятам тъй. — добави.

— К'во тогаз? — пита Джордж. — Трябва да докладвам за случая на щатската полиция и главна прокуратура, Крис. Ама не искам цяла заран да кисна на колене, докато ти се правиш на Елъри Куин.

— Виждате ли как палецът му почти се допира до показалеца и средния пръст? — пита ни докторът. Ний естествено виждахме. — Ако е умрял докато е гледал през свитата си ръка, палецът му щеше да минава *над* другите пръсти и да се допира до средния пръст. Опитайте сами, ако не ми вярвате.

Аз опитах и проклет да съм, имаше право.

— Туй не е тръба — каза Робинсън и пак докосва с показалец дясната ръка на трупа. — Туй са *щипци*. Прибавете го към мазнината и песьчинките по дланта и вътрешната страна на пръстите и к'во се получава?

Аз загреях, ама тъй като Джордж представляваше закона, го оставих той да отговори.

— Ако е ядял нещо, когато е умрял — вика той, — къде е туй нещо, по дяволите?

Докторът посочи гушата на мъртвеца — което беше забелязала даже Нанси Арно и затуй й се беше сторила издута — и каза:

— Предполагам, че повечето е тука вътре и се е задавил с него. Подай ми чантата, Винсънт.

Подадох му я. Той почна да рови в нея и установи, че може да използва само едната си ръка, коленичил тъй, едър мъж си беше, и дума да няма, и трябваше да се подпира поне с едната ръка на пясъка, за да не се прекатури. Та затуй ми подаде чантата и каза:

— Вътре имам два отоскопа, Винсънт — с други думи фенерчета за преглед. Ежедневния и резервен, дето изглежда чисто нов. Ще ни трябват и двата.

— Виж сега, чакай — спря го Джордж. — Нали щяхме да оставим всичко на Каткарт, съдебния лекар. Той е упълномощен от щата да върши таквиз неща.

— Ще поема отговорността — рече доктор Робинсън. — Човек може да си умре от любопитство, ама пък удовлетворението ще го направи щастлив. Домъкна ме тука на студа и влагата даже без да си изпия сутрешния чай и да сложа парче хляб в уста, затуй възнамерявам да получа известно удовлетворение, ако мога. Може и да не успея. Обаче имам предчувствието, че... Винсънт, ти вземи тоз отоскоп. Джордж, за тебе е новият, глей да не го изпуснеш на пясъка, много благодаря, че струва двеста долара. Я сега, май че от седемгодишен не съм стоял на четири крака, и ако се наложи дълго да остана в таз поза, ще взема да се стоваря отгоре му, затуй действайте бързо и правете точно к'вото ви казвам. Виждали ли сте как в художествените галерии осветяват малка картина с няколко прожектора, за да изглежда светла и красива?

Джордж не беше, затуй Робинсън трябваше да му обясни. Когато свърши — и се увери, че Джордж Уорно е загреял — редакторът на

островния вестник коленичи от едната страна на седящия труп, а полицейският наместник на острова коленичи от другата, всеки с по едно от фенерчетата на доктора в ръка. Само че вместо да осветяваме произведение на изкуството, щяхме да осветим гърлото на мъртвеца, та докторът да надникне вътре.

Робинсън зае позицията с много сумтене и пухтене — щеше да е смешно, ако обстоятелствата не бяха толкоз странни и ако мене не ме беше страх, че човекът ще получи инфаркт — протегна ръка, завря я в устата на трупа и му откачи ченето, като че беше на панти. Кое е естествено, ако се замислиш, си е точно тъй.

— Ха сега се приближете, момчета — каза. — Съмнявам се, че ще вземе да ни ухапе, ама ако бъркам, аз ще платя за грешката.

И ний насочихме лъчите на фенерчетата в гърлото на мъртвеца. Отвътре беше червено и черно, освен езика му, който беше розов. Чувах доктора да сумти и пухти и после вика, ама не на нас, а на себе си: „Още мъничко“, и още повече натисна долната челюст на мъртвия. След това, вече на нас: „Повдигнете ги, насочете ги право в гърлото му“, и ний се постаряхме. Посоката на лъчите се промени, колкото да премахне розовината на езика и да изпъкне онуй висящо нещо в края на устната кухина, как му викаха...

— Мъжец — едновременно отговориха Стефани и Дейв.

И точно зад мъжеца значи видях нещо или върха на нещо, което беше тъмносиво. Туй продължи само две-три секунди, ама стигаше, за да задоволи доктора. Той измъкна пръстите от устата на мъртвеца — долната устна изпльока, като се лепна за венеца, но ченето му си остана както си беше — и Робинсън се надигна, пухтеше като локомотив.

— Ще трябва да ми помогнете да се изправя, момчета — каза, когато си пое дъх и вече можеше да говори. — И двата ми крака изтръпнаха от коленете надолу. По дяволите, ама съм голям глупак да затлъстея толкоз.

— Ще ти помогна, когато ми обясниш — отвърна Джордж. — Видя ли нещо? Щото аз нищичко не видях. Ами ти, Винсънт?

— Стори ми се, че виждам нещо — викам му. Всъщност много добре знаех, че съм видял, да го еба — прощавай, Стефи — ама не

искаха да го признаят.

— Амчи, да, там вътре си е — казва му докторът. Все още се задъхваше, но изглеждаше доволен, като човек, който е почесал досадно сърбящото го място. — Каткарт ще го измъкне и тогаз ще узнаем дали е парче пържола, свинско или нещо друго, ама предполагам, че няма значение. Най-важното ни е известно — дошъл е тука с парче месо в ръката и е седнал да го изяде и да позяпа лунното отражение в пролива. Облегнат на кошчето. И се е задавил, точно както негърчето в оназ детска песничка. С последната хапка ли? Възможно е, но не е непременно.

— А след като е умрял, може да се е спуснала чайка и да е отмъкнала месото от ръката му — прибавя Джордж. — И е останала само мазнината.

— Точно тъй — съгласява се докторът. — А сега ми помогнете да се изправя, иначе трябва да долазя на четири крака до колата на Джордж и да се изтегля за дръжката на вратата.

[1] Фоторепортер, герой от комиксите за Супермен — Б.пр. ↑

8.

— Е, как мислиш, Стефи? — попита Винс, след като отпи глътка кола. — Мистерията е разгадана? Случаят — приключен?

— Ни най-малко, и дума да няма! — възкликна тя и почти не чу одобрителния смях. Очите ѝ блестяха. — Причината за смъртта може би да, но... какво се оказа, между другото? В гърлото му? Или прекалено избързвам?

— Миличка, няма как да избързваш в история, която просто не съществува — отвърна Винс, неговите очи също блестяха. — Питай за к'вото щещ — от края, началото или средата. На всичко ще ти отговоря. Също и Дейв, предполагам.

Сякаш за да потвърди, че наистина е така, главният редактор на „Уикли Айлендър“ рече:

— Оказа се телешко, пържола сигур, при туй от най-хубавите парчета, филе. Средно изпечена. „Задушаване поради задавяне“, тъй пишеше в смъртния акт, въпреки че човекът, дето винаги сме го наричали Колорадеца, бил получил и тежка мозъчна емболия или, с други думи, удар. Каткарт реши, че задавянето е довело до удара, ама кой знай, може да е било обратното. Сама виждаш, даже причината за смъртта става несигурна, когато я разгледаш внимателно.

— Тук обаче има поне една история, мъничка де, и сега ще ти я разкажа — съобщи Винс. — Историята за човек в известен смисъл като тебе, Стефани, макар да ми се ще да си мисля, че си попаднала в по-добри ръце, що се отнася до последното лустросване на образованието ти, пък и по-състрадателни. Този човек бил млад, на двайсет и три, струва ми се, и също като тебе бил отдалече (само че от Юга, не от Средния запад) и също бил стажант, но в областта на криминалистиката.

— Значи е стажувал при тоя доктор Каткарт и е открил нещо.

Винс се ухили.

— Съвсем логично предположение, миличка, ама грешиш за туй при кого е стажувал. Казваше се... а бе, как се казваше, Дейв?

Дейв Боуи, чиято памет за имена беше смъртоносна като мерника на Ани Оукли^[1], не се поколеба.

— Дивейн. Пол Дивейн.

— Точно тъй, веднага си спомних, щом ме подсети. Та тоз младеж, Дивейн, бил пратен на тримесечен стаж в главна прокуратура заедно с двама детективи от щатската полиция. Само че в неговия случай май е по-точно да се каже, че бил „осъден“. Отнасяли се с него много зле. — Погледът на Винс помръкна. — По-възрастни хора, дето само използват по-младите, докато младите само искат да се учат... по мое мнение таквиз хора трябва да бъдат изритвани от работа. Ала те често получават повишения вместо заповед за уволнение. Никога не съм се чудил, че Господ малко е килнал света, освен дето го е пуснал да се върти — тука много неща подражават на туй килване... Та тоз момък, Дивейн, цели четири години следвал някъде, май в Джорджтаунския университет, мечтаел да изучи науката за залавяне на престъпници, и тъкмо когато вече щял да напъпи, сляпата съдба го пратила да работи с двама затлъстели детективи, дето го превърнали в момче за всичко, пращали го да разнося дела от Огъста до Уотървил и да разгонва зяпачи от автомобилни катастрофи. Ааа, от време на време може за награда да са му давали да измери някоя стъпка или да снима отпечатък от автомобилна гума. Ама рядко, и дума да няма. Рядко.

— Във всеки случай, Стефи — продължи той, — тез двамата блестящи представители на детективството — и се моля на Господ отдавна да са ги натирили в пенсия — се случиха в Тинък Вилидж по същото време, по което на Хамък Бийч се откри трупът на Колорадеца. Разследваха пожар „с подозрителен произход“ в жилищен блок — тъй се изразяваме, когато пишем репортажи за таквиз неща във вестника — и водеха със себе си своя храненик, който в тяхната компания вече почваше да губи идеализма си. Ако му се бяха паднали добри детективи от прокуратурата — а аз съм срещал достатъчно таквиз, въпреки проклетата бюрокрация, дето причинява адски много главоболия в законоопазващата система на тоз щат — или ако неговият Факултет по криминалистика го беше пратил в друг щат, в който приемат студенти, накрая той можеше да попадне сред онез хора, дето ги гледаш по „Разследване на местопрестъплението“...

— Харесвам този сериал — прекъсна го Дейв. — Много по-реалистичен е от „Убийство по сценарий“. На кой му се хапва

кифличка? Има няколко в килера.

Оказа се, че на всички им се хапва, и разказът беше преустановен, докато Дейв не се върна с кифличките и ролка книжни кърпи. Когато и тримата получиха по кифличка с мармалад и кърпа, за да събират трохите, Винс каза на Дейв да продължи историята.

— Щото — поясни той — почвам да морализаторствам и ще трябва да висим тука до след мръкнало.

— Според мене се справяш добре — похвали го Дейв.

Винс се плесна с костелива ръка по още по-костеливите гърди.

— Викай линейка, Стефи, че сърцето ми спря.

— Туй няма да е много смешно, когато се случи наистина, дъртако — рече Дейв.

— Глей го само как пръска тез трохи — ухили се Винс. — Човек се лигави в началото на живота си и пръска слюнки в края му, тъй викаше майка ми. Давай, Дейв, разправяй нататък, ама направи на всички ни услуга и първо преглътни.

Дейв го послуша и последва преглътването с голяма глътка кола. Стефани се надяваше, че собствената ѝ храносмилателна система ще е способна на такива предизвикателства, когато стигне възрастта на Дейв Боуи.

— Та тъй — започна старецът, — Джордж не си даде зор да опаше плажа с кордон, щото тъй народът само щеше да се струпа като мухи на мед, нали разбираш, ама туй не попречи на онез двама кретени от прокуратурата да го направят. Попитах единия що си правят труда и той ме погледна като да бях чиста проба малоумен. „Туй си е местопрестъпление, нали?“ — вика ми ченгето. „Може и да е, а може и да не е — отворящам му аз, — ама след като вдигнат трупа, к’ви улики си мислиш, че ще откриеш, дето не ги е отвял вятърът?“ Щото от изток вече адски духаше. Те обаче настояха и признавам, получи се чудна снимка за първа страница на вестника, нали Винс?

— Амчи да, снимка на лента, на която пишеше „местопрестъпление“, винаги продава тиража — съгласи се другият старец. Половината му кифличка вече беше изчезнала и поне Стефани не забелязваше нито троха върху хартиената му кърпа.

Дейв продължи:

— Дивейн присъстваше, докато съдебният лекар Каткарт правеше оглед на трупа: ръката с пещчинките, чистата ръка, и после в

устата, ама точно когато се появи катафалката от тинъкския Дом на покойника, дето беше дошла с ферибота в девет часа, онез двама детективи забелязаха, че момчето още е там и може да получи нещо опасно близо до школовка. И понеже не можеха да го допуснат, го пратиха да донесе кафе, донъти и бисквити за тях, Каткарт, помощника на доктора и двамата от Дома на покойника, които току-що бяха пристигнали. Та Дивейн значи нямаше и представа къде да отиде, а по туй време аз вече бях от другата страна на лентата, дето я бяха опънали, така че го закарах във фурната на Джени. Отне половин час, може и малко повечко, почти изцяло прекаран в път, и напълно ми се изясни как се отнася страната с тоз момък, макар че трябва да му отдам дължимото за дискретността — не каза ни думичка против тях, само рече, че не учел толкоз, колкото се бил надявал, и като гледах с к'во поръчение го пращат, докато Каткарт прави оглед на място, просто събрах две и две.

— А когато се върнахме, огледът беше приключил. Вече бяха запечатали трупа в найлонов чувал. Туй не попречи на единия детектив, здравеняк беше, О'Шани се казваше, да нагруби Дивейн. „Що се бавиш толкоз, измръзнаха ни задниците тука“ и тъй нататък, дрън-дрън-дрън. Дивейн го понасяше мъжки, не мърмореше, не се обясняваше, някой сигур го беше възпитал добре, трябва да отбележа, затуй се намесих и казах, че сме отишли и сме се върнали колкото се може по-бързо. „Не бихте искали да превишим скоростта, нали, детективи?“ — попитах ги с надеждата да ги разсмея и да поразведря атмосферата, нали разбираш. Ама не се получи. Другият детектив, казваше се Морисън, рече: „Тебе пък кой те пита, драскачо? Нямах ли да отразяваш гаражна разпродажба или нещо от този род?“ Поне сега партньорът му се разхили, но момъкът, дето би трябвало да се учи на криминалистика, а вместо туй се учеше, че О'Шани обича кафе с мляко, а Морисън го пие чисто, се изчерви чак до якичката. — Старецът я погледна. — Виж, Стефи, човек не става на възрастта, на която бях още тогаз, без да са го ритали по задника разни глупаци с малко власт, ама се чувствах ужасно заради Дивейн, който се срамуваше за себе си, но и заради мен. Виждах, че търси някакъв начин да ми се извини, ала преди да успее (или преди да му кажа, че е излишно, тъй като не е направил нищо нередно), О'Шани грабна подноса с кафетата и го връчи на Морисън, после ми дръпна двете

торбички със сладки от ръцете. След туй нареди на Дивейн да се пъхне под лентата и да вземе плика с личните вещи на мъртвеца. „Разбра ли всичко?“ „Тъй вярно“ — отвърща Дивейн и крадешком ми се усмихва. Видях го как взема плика с веществените доказателства, който всъщност приличаше на папка с джобове, к’вито има в някои офиси, от помощника на доктор Каткарт. Видях го да измъква приемателния формуляр от прозрачния джоб най-отпред и... сещаш ли се за к’во е тоз формуляр, Стефи?

— Да, струва ми се — отговори момичето. — Не служи ли за това, ако бъде образувано съдебно дело и обвинението използва като веществено доказателство нещо, открито на местопрестъплението, прокуратурата може да докаже, че от мястото, където е било намерено, до последната му спирка в съда, това нещо е било третирано според закона?

— Чудесно казано — похвали я Винс. — Трябва да станеш писателка.

— Много смешно — сопна се Стефани.

— Да, малката, такъв си е нашият Винсънт, истински Оскар Уайлд — рече Дейв. — Поне когато не е Оскар Мърморкото от „Улица Сезам“. Та тъй, видях младия господин Дивейн да се подписва в приемателния формуляр и да го пъха обратно в джоба най-отпред в плика с веществени доказателства. После го видях да се връща, за да наблюдава как онез здравеняци товарят трупа в катафалката. Винс вече беше дошъл в редакцията да се заеме с репортажа и аз също си тръгнах, казах на хората, които ме разпитваха — дотогаз вече се бяха струпали бая хора, привлечени от оназ глупава жълта лента като мравки от разсипана захар — че ще могат да прочетат всичко само за четвърт долар, колкото вървеше по онуй време „Айлендър“.

— Та тъй — приключи Дейв, — тогаз за последен път видях Пол Дивейн, вторачен в онез двамата широкоплещести мъжаги, дето товареха трупа в катафалката. Ама случайно знам, че момъкът е нарушил заповедта на О’Шани да не поглежда в плика с веществени доказателства, щото след по-малко от година и половина ми се обади в редакцията. Дотогаз вече се беше отказал от мечтата си да се занимава с криминалистика и се беше върнал в университета да учи за адвокат. За добро или зло, туй се дължеше на двамата детективи от прокуратурата О’Шани и Морисън, ама тъкмо Пол Дивейн превърна

непознатия от Хамък Бийч в Колорадеца и накрая позволи на полицията да го разпознае.

— А ний получихме изключителните права да го отразим — събщи Винс. — До голяма степен, щото Дейв Боуи почерпил оня момък с донът и му дал нещо, което не можеш да купиш с пари — разбиране и мъничко съчувствие.

— А, туй е доста силно казано. — Дейв се поразшава на стола си. — Аз бях с него не повече от половин час. Или три четвърти час, ако прибавиш и времето, докато висяхме на опашката във фурната.

— Понякога и толкова стига — отбеляза Стефани.

— Амчи да, понякога стига и к'во му е лошото? — попита старецът. — Колко време според теб е нужно човек да умре от задавяне с парче месо и после вечно да е мъртъв?

Никой нямаше отговор на този въпрос. В пролива яхтата на някой богат курортист изсвири с куха надутост, за да извести приближаването си към пристанището на Тинък.

[1] *Фили Ан Моузи, псевдоним Ани Оукли (1860–1926)* — звезда от шоуто на Бъфало Бил. — Б.пр. ↑

9.

— За известно време ще оставим Пол Дивейн — рече Винс. — Дейв може за няколко минути да ти дообясни останалото. Мисля обаче, че първо трябва да ти разкажа за аутопсията.

— Амчи да — съгласи се главният редактор на „Айлендър“. — Туй не е истинска история, Стеф, ама ако беше, сигур щеше да е наред таз част.

— Не оставай с впечатлението, че Каткарт веднага е направил аутопсията, щото не е тъй — продължи Винс. — Двама души бяха загинали при пожара в жилищния блок, дето беше довел О’Шани и Морисън из нашите затънтени краища, и те имаха предимството. Не само щото бяха умрели първи, а щото бяха жертви на убийство, пък непознатият като че ли беше жертва просто на злополучна случайност. Когато Каткарт все пак стигна до него, детективите вече се бяха прибрали в Огъста и прав им път. Аз присъствах на аутопсията, когато най-последно се стигна до нея, щото по онуй време в околността нямаше друг професионален фотограф и те искаха да му направя „спяща снимка“. Туй е европейски термин и означава портретна фотография, достатъчно прилична, та да става за вестниците. С две думи, трупът би трябвало да изглежда тъй, все едно е задрямал.

На лицето на Стефани се изписа едновременно и ужас, и интерес.

— Получава ли се?

— Не — отвърна Винс. И добави: — Еее, сигур за някое хлапе. Или ако я погледнеш набързо, и то като мижиш с едното око. Трябваше да се направи преди аутопсията, щото Каткарт си мислеше, че зарад задавянето и прочее може да се наложи малко повече да му разпъне ченето.

— А ти не смяташе, че ще има вид на заспал, ако е стегнат с колан през брадичката, за да си държи устата затворена, така ли? — попита Стефани и се усмихна въпреки волята си. Беше ужасно, че такова нещо може да е смешно, ама наистина си беше — някакво

страховито създание в главата ѝ упорито раждаше един след друг кой от кой по-извратен образ.

— Точно тъй — съгласи се Винс, също се усмихваше. Както и Дейв. Ще рече, даже да беше извратена, не бе единствената. Слава Богу. — Таквоз нещо би приличало, струва ми се, на труп със зъбобол.

Сега вече и тримата се смееха. Стефани си помисли, че обича тези двама дърти лешояди, наистина ги обичаше.

— Почваш да се присмиваш на Оназ с косата — заяви Винс и вдигна чашата си с кола от парапета. Отпи една глътка и я остави обратно. — Особено когато си на моята възраст. Усецам я таз гадина зад всяка врата, надушвам дъха ѝ на възглавницата до мен, дето порано полагаха глави съпругите ми, Бог да ги прости и двете, след като угасях нощната лампа... Но пък човек *трябва* да се присмива на Оназ с косата... Та тъй, Стефи, фотографирах го, направих му „спящи снимки“ и излязоха горе-долу таквиз, каквито се очакваше. На най-хубавата човекът изглеждаше все едно, че спи кьоркютук пиян или като да беше в кома — публикувахме я една седмица по-късно. Пуснахме я и в бангорския „Дейли Нюз“, както и в елсуъртските и портландските вестници. Нямаше ник’ва полза, естествено, само дето уплаши хората, които са го познавали, и накрая се оказа, че си имало напълно основателна причина.

— В туй време обаче Каткарт се захвана за работа и след като онез двама дембели от Огъста си бяха отишли там, откъдето бяха дошли, той нямаше възражения да се навъртам наоколо, стига да не пиша във вестника каквото не ми позволява. Казах му, че няма, естествено, и естествено, удържах на думата си. Почна отгоре надолу и първо стигна до онуй парче пържола, което доктор Робинсън вече беше видял в гърлото му. „Ето ти я причината за смъртта, Винс“ — рече ми Каткарт, и мозъчната емболия, която установи много след като си бях тръгнал, за да хвана ферибота за Мууси, тъй и не промени заключението му. Каза, че ако наблизко имало кой да му приложи техниката на Хаймлих или ако си я бил приложил сам, можело да не свърши на стоманената маса с канали от двете страни. Сетне, стомашно съдържание номер едно, и с туй имам предвид парчето месо най-отгоре, среднощната закуска, която едва имала възможност да почне да се смила, когато нашият човек умрял и всичко се прекратило. Просто пържола. Общо шест-седем хапки, добре сдъвкани. Стотина

грама, пресметна Каткарт. Накрая, стомашно съдържание номер две, и става дума за вечерята на човека. Туй беше бая много — е, не искам да навлизам в подробности, да речем само, че храносмилателните процеси толкоз били напреднали, та без задълбочени изследвания доктор Каткарт със сигурност можеше да определи само, че човекът е вечерял риба и сигур салатата с пържени картофки шест-седем часа преди смъртта си. „Не съм Шерлок Холмс, докторе — викам му, — ама мога да ти кажа нещо повече“. „Нима?“ — малко скептично пита той. „Амчи да — отвърщам. — Мисля, че е вечерял в «При Кърли» или «На кея при Иън» ей тук, или «При Янко» на Муус-Лук“. „И що тъкмо там, когато в радиус от четирийсет километра трябва да има петдесет ресторанта, в които сервират риба, макар и през април? — учудва се Каткарт. — Що не в «Сивата чайка» например?“ „Щото в «Сивата чайка» не биха се унизили да сервират риба с пържени картофи — светвам го аз, — пък нашият човек точно туй е вечерял“. — Старецът се ухили. — Глей сега, Стефи, издържах през по-голямата част от аутопсията, ама вече определено започваше да ми се драйфа. „В онез три заведения, дето ги споменах, сервират риба с пържени картофи — казвам му, — а когато му разряза корема, усетих и оцета“. После трябваше да изтичам в малката тоалетна и повърнах. Ама се оказах прав. Същата вечер проявих „спящите снимки“ и още на другия ден обиколих с тях кръчмите, дето сервираха риба с пържени картофки. В „При Янко“ никой не го позна, но момичето на щанда в „На кея при Иън“ веднага се сети за него. Привечер в деня преди да го открият му продала кошничка риба с пържени картофки плюс обикновена или диетична кока-кола, не си спомняше точно. Настанил се на една от масите, седнал, нахранил се и позяпал водата. Попитах я дали е казал нещо и тя вика, не, само „моля“ и „благодаря“. Попитах я дали е забелязала накъде е тръгнал, след като се е нахранил, а именно около пет и половина, и тя рече, че не била видяла.

Той погледна Стефани.

— Лично аз предполагам, че е слязъл на градския кей, за да хване ферибота за Мууси в шест и половина. Часът приблизително съответства.

— Амчи да, винаги съм смятал тъй — рече Дейв.

Стефани се понадигна на стола си. Беше й хрумнало нещо.

— Било е април. Средата на април по мейнското крайбрежие, но когато са го намерили, не е имал връхна дреха. Носел ли е палто, когато е отишъл „На кея при Иън“?

Двамата старци ѝ се ухилиха, като че ли току-що е решила някакво сложно уравнение. Само че тяхната работа, знаеше момичето, макар и на скромното равнище на „Уикли Айлендър“, се състоеше не толкова в решаването, колкото в очертаването на онова, което *трябва* да се реши.

— Сериозен въпрос — одобри Винс.

— Прекрасен въпрос — съгласи се Дейв.

— Този момент го пазех за после — отвърна Винс, — ама тъй като няма *история*, не точно, няма и смисъл да пазиш хубавите моменти за накрая... пък, ако търсиш отговори, миличка, наличността е изчерпана. Момичето в „На кея при Иън“ не си спомняше със сигурност, а никой друг не го помнеше, изобщо. Предполагам, че трябва да се смятаме за късметлии в известен смисъл — ако беше застанал пред щанда в средата на юли, когато в таквиз кръчми на ден минават по един милион души и всичките искат кошнички риба с пържени картофки, рульца от омари и мелба, тя хич и нямаше да си го спомня, освен ако не си беше смъкнал гащите пред нея да ѝ се нагъзи.

— А може би и тогава нямаше — рече Стефани.

— Вярно е. Само че тя си го спомняше, но не и дали е носел палто. Пък и аз не настоявах много, щото знаех, че иначе може да си спомни нещо само за да ми достави удоволствие... или за да ѝ се махна от главата. „Върти ми се нещо, че носеше светлозелено късо палто, господин Тийг — каза ми момичето, — ама може и да бъркам“. И може би наистина бъркаше, но знаеш ли... Склонен съм да мисля, че е била права. Че е носел таквоз палто.

— Тогава къде е било? — попита стажантката. — Изобщо появи ли се такова палто?

— Не — каза Дейв, — тъй че може би изобщо не е имало... макар че направо не ми го побира умът какво е правел в мразовитата крайбрежна нощ през април без връхна дреха.

Стефани се обърна към Винс, внезапно измъчвана от хиляди въпроси, и всичките до един важни, нито един ясно оформен.

— Що се усмихваш, миличка? — попита той.

— Не знам. — Младата жена замълча за миг. — Не, знам. Имам толкова много въпроси, че не знам кой да задам първо.

Тези думи накараха двамата старци да избухнат в смях. Дейв дори извади голяма носна кърпа от задния си джоб и си избърса очите с нея.

— Страхотен лаф! — възкликна той. — Глей сега, Стеф, представи си, че теглиш късметче от томболата на Дамската благотворителна есенна разпродажба! Просто затвори очи и изтегли едно номерче от купчината.

— Добре — съгласи се тя и макар да не постъпи точно така, беше нещо от този род. — Ами отпечатъците на мъртвеца? И зъбните му снимки? Мислех, че когато разпознават мъртъвци, тия неща са почти безпогрешни.

— Повечето хора си го мислят и сигур е тъй — отвърна Винс, — ама не забравяй, че туй беше през осемдесетте години, Стеф. — Старецът продължаваше да се усмихва, ала очите му бяха сериозни. — Преди компютърната революция и много преди интернет, таз чудотворна играчка, която младежи като тебе приемат за даденост. През осемдесетте пръстови отпечатъци и зъбни снимки на неидентифицирани лица, както им викат в полицията, се сравняваха с данните за човека, който предполагаш, че е твоят неизвестно лице, ама да ги сравняваш с всички отпечатъци и зъбни снимки на всички издирвани престъпници, регистрирани някога във всички полицейски управления, туй щеше да отнеме години, да не говорим за всички хора, ежегодно изчезващи в Съединените щати! Даже да стесниш списъка само до трийсет-четирийсетгодишни мъже... Невъзможно, миличка.

— Но аз си мислех, че органите още тогава са имали компютърен архив...

— Съмнявам се — каза Винс. — И тъй да е, не вярвам да са им пратили пръстовите отпечатъци на Колорадеца.

— Във всеки случай първоначалното разпознаване не стана по отпечатъците или зъбните му снимки — продължи Дейв и сплете пръсти върху широките си гърди — видимо се наслаждаваше на привечерното слънце, вече залязващо, ала все още топло. — На туй, струва ми се, му викат направо да минеш на въпроса.

— Тогава как го разпознаха?

— Туй ни връща към Пол Дивейн — рече Винс, — а аз наистина обичам да се връщам към Пол Дивейн, щото, както казах, тук има история, а историите са моят занаят. Те са моето амплоа, както казвахме в доброто старо време. Дивейн мъничко ми прилича на герой на Хорейшо Алгър^[1]. Упорствай и ще успееш. Работи и ще победиш.

— Пикня и оцет — Прибави Дейв.

— Щом тъй ти харесва — спокойно отвърна Винс. — Амчи да, щом тъй ти харесва. Та Дивейн си заминава с онез две тъпи ченгета, О'Шани и Морисън, още щом Каткарт им дава предварителния доклад за жертвите на пожара в жилищния блок, щото хич не ги е грижа за някой си, дете е станал жертва на случайно задавяне и се е гътнал на остров Муус-Лук. През това време Каткарт разпаря търбуха на неизвестното лице и моя милост присъства на събитието. В смъртния акт се вписва „Задушаване поради задавяне“ или там какъвто е медицинският термин. Във вестниците излиза моята „спяща снимка“, която нашите викториански прадеди по-правдиво наричали „посмъртен портрет“. И никой не се обажда в прокуратурата или щатската полиция в Огъста, за да съобщи, че туй е неговият изчезнал баща, чичо или брат. В тинъкския Дом на покойника го държат в камерата си шест дни — не че го изисква законът, ама в много таквиз случай, Стефи, ще разбереш, че туй е общоприет обичай. Всеки в траурния бизнес го знае, макар и никой да не знае *защо*. Накрая, след като човекът все още си е с неизвестна самоличност и никой не се обажда да си го прибере, Ейб Карви се заема и го балсамира. Оставиха го в криптата на Дома на покойника в гробището Сийвю...

— Тоя момент си е зловещичък — пророни Стефани. Представи си го там, кой знае защо не в ковчег (въпреки че със сигурност му бяха дали някакъв евтин сандък), а просто положен върху каменна плоча и завит със саван. Непотърсена пратка в пощата на мъртвите.

— Амчи да, мъничко — спокойно се съгласи Винс. — Искаш ли да продължа?

— Ако спреш, ще те убия — заяви тя.

Старецът кимна, без да се усмихва, ала въпреки това беше доволен от нея. Тя не знаеше откъде го знае, но си беше така.

— Остана там през лятото и половината есен. После, когато настъпи ноември и трупът продължаваше да е безименен и неподирен,

решиха, че трябва да го погребат. Преди пръстта пак да замръзне и копането да стане изключително трудно, нали разбираш.

— Разбирам — промълви Стефани. И наистина разбираше. Този път не усети телепатията между двамата старци, но трябваше да я е имало, защото Дейв поде историята (каквата история изобщо имаше), без главният редактор на „Айлендър“ да му го казва.

— Дивейн изкарал стажа си при О’Шани и Морисън чак до горчивия му край. Сигур даже им е подарил вратовръзки или нещо подобно след трите месеца — както ти казах, Стефани, тоз момък нямаше отказване. Ама още щом приключил, подал молба в своя колеж — *струва ми се*, че ми спомена за Джорджтаун, обаче не съм сигурен — и пак започнал отначало, изкарал си нужните курсове по право. И ако не бяха две неща, господин Пол Дивейн можеше да напусне таз история, която, както казва Винс, изобщо не е история, освен може би тоз момент. Първото нещо е, че по някое време Дивейн надзърнал в плика с веществени доказателства и преровил личните вещи на непознатия от Хамък Бийч. Второто е, че проявил сериозни намерения към едно момиче и то го завело у тях да го запознае с родителите си, както често правят момичетата, щом нещата станат сериозни, та бащата на туй момиче имал поне един лош навик, дето се срещаше по-често тогаз, отколкото сега. Пушел цигари.

В паметта на Стефани, която беше много добра (и двамата го знаеха), моментално замъждука споменът за пакета цигари, изпаднал на пясъка при свличането на трупа от кошчето. Джони Гравлин (сегашният мууслукски кмет) го беше върнал в джоба на мъртвеца. И после й хрумна още нещо, вече не като мъждукане, а като ослепителен проблясък, и тя подскочи като ужилена. Единият й крак закачи чашата й и я събори. Кока-колата закипя по старите дъски на терасата и се процеди между тях, закапа върху скалите и бурените долу. Старците не забелязаха. Можеха да познаят осенението, когато го видят, и наблюдаваха стажантката си с интерес и удоволствие.

— Акцизният щемпел! — почти изпищя момичето. — Отдолу на всеки пакет има щатски акцизен щемпел!

Двамата изръкопляскаха, кротко, ала искрено.

[1] Хорейшо Алгър (1832–1899) — популярен навремето американски писател, автор на романи за постигането на

Американската мечта. — Б.пр. [↑](#)

10.

— Сега ще ти разкажа какво видял младият господин Дивейн — продължи Дейв, — когато тайно надзърнал в плика с веществени доказателства, Стефи — и не се съмнявам, че е надзърнал по-скоро напук на онез двамата, а не щото е вярвал, че ще види нещо важно в толкоз оскъдна колекция от улики. Първо, там бил венчалният пръстен на мъртвеца, проста златна венчална халка без гравирани надпис, даже без дата.

— Не са ли му я оставили на... — Тя забеляза как я гледат старците и това я накара да проумее, че предположението ѝ е глупаво. Ако го бяха разпознали, щяха да му върнат халката. После можеха да го погребат с нея, ако така искаха роднините му. Но до тогава пръстенът представляваше веществено доказателство и с него трябваше да се отнасят като с такова.

— Не — рече Стефани. — Не, разбира се. Каква съм глупачка. Обаче има нещо друго — някъде е трябвало да има съпруга. Или деца? Нали?

— Да — сериозно отвърна Винс Тийт. — И ний я открихме. Впоследствие.

— А деца? — попита тя, мислеше си, че мъжът е бил на възраст да има цяла сюриня хлапета.

— Дай засега да не се задълбочаваме в туй, ако обичаш — предложи Дейв.

— О — възкликна тя. — Извинявай.

— Няма за к'во да се извиняваш — подсмихна се той. — Просто не искам да забравя докъде съм стигнал. По-лесно е, когато няма... как би го нарекъл, Винс?

— Когато няма свързваща линия — подсказа му другият старец. И той се усмихваше, ала очите му бяха някак далечни. Стефани се зачуди дали причината за тази отдалеченост не е мисълта за децата на мъртвия.

— Да, когато няма ник'ва свързваща линия — повтори Дейв, съсредоточи се и доказа, че не е забравил докъде е стигнал, като започна бързо да отмята на пръсти. — Пликът съдържал венчалната халка а покойния, седемнайсет долара в банкноти — десетачка, петачка и две по един — плюс малко дребни, които може да са възлизали на един долар. Освен туй, каза Дивейн, една монета, която не била американска. Според него надписът бил на руски.

— На руски?! — удиви се тя.

— Казва се кирилица — измърмори Винс.

Дейв продължи:

— Имало пакетче бонбони и опаковка дъвки, от които липсвала само една. А също и книжен кибрит с картинка за филуменисти отпред — сигурен съм, че си виждала таквиз, раздават ги във всяка бакалия — и Дивейн рече, че забелязал следа от драскане по ивицата отдолу, розова и ясна. И после идва оня отворен пакет цигари, от които нямало само една-две. Според Дивейн нямало само една, пък и единствената следа от драскане по кибрита като че ли го потвърждава, така каза.

— И нямало портфейл — замислено произнесе Стефани.

— Да.

— И абсолютно никакви документи.

— Да.

— Никой ли не предположи, че някой е откраднал последното парче пържола на мъжа *заедно* с портфейла му? — попита тя и от устата ѝ се изплъзна тих кикот, преди да успее да я запуши с длан.

— Опитахме и това, и всичко останало, Стефи — увери я Винс.

— Включително идеята, че може да е бил спуснат на Хамък Бийч от Крайбрежните светлини.

— Та година и четири месеца след като Джони Гравлин и Нанси Арно откриха трупа — отново поде Дейв, — Пол Дивейн бил поканен да прекара уикенда в дома на приятелката си в Пенсилвания. По мое мнение, тогаз най-малко остров Муус-Лук, Хамък Бийч или мъртвецът са му били в главата. Разказа ми, че с гаджето си щели да излизат вечерта, на кино или нещо подобно. Майчето и татето били в кухнята и миели съдовете от вечерята — „посудата“, както им викаме по тез краища — и въпреки че им предложил помощта си, Пол бил изпъден в хола да гледа каквото давали по телевизията, та случайно погледнал към фотьойла на Татко Мечо и там, върху малката масичка, точно до

програмата на телевизията и пепелника на Татко Мечо, лежали цигарите на Татко Мечо.

Той замълча за миг, усмихна ѝ се и сви рамене.

— Странно как понякога стават нещата — човек чак се пита кога *не* стават тъй. Ако цигарите били обърнати на другата страна, а не с дъното, непознатият от Хамък Бийч можеше да си остане непознат, вместо първо да се превърне в Колорадеца, а после и в господин Джеймс Когън от Нидърланд, градче на запад от Боулдър. Само че към него било обърнато *дъното* на пакета и той видял щемпела. Бил си обикновен печат, също като пощенските, и тъй се сетил за цигарите от плика с веществени доказателства... Виждаш ли, Стефи, единият от „наставниците“ на Пол Дивейн, не помня О’Шани ли беше, или Морисън, бил пушач и освен другите си задължения Пол трябвало да му купува цигари, „Кемъл“. И въпреки че и те имали щемпел, сторило му се, че не е същият като оня върху пакета на мъртвеца. Щемпелът върху цигарите от щата Мейн като че ли бил *мастилен*, като онез, дето понякога ти ги отпечатват на ръката по селските дансинги или... не знам...

— На Ежегодното есенно возене в кола със сено и пикник в Гърнърд Фармс ли? — усмихнато попита тя.

— Позна! — Дейв насочи месестия си показалец към нея като пистолет. — Та туй, туй не било от нещата, за които подскачаш и викаш: „Еврика, открих!“, ама през уикенда мислите му все се връщали в таз посока, щото споменът за онез цигари в плика с веществени доказателства не преставал да го гложди. Например струвало му се, че цигарите на мъртвеца непременно би трябвало да са с акцизен щемпел от Мейн, отдето и да е дошъл.

— Защо?

— Щото липсвала само една. Кой тютюнджия изпафква само по една цигара за шест часа?

— Може да не е бил страстен пушач.

— Човек, който има пълен пакет и за шест часа изпафква само една цигара, просто е *непушач* — меко каза Винс. — Освен туй Дивейн бил видял езика на мъртвеца. И аз го видях — стоях на колене пред него и светех с отоскопа на доктор Робинсън в устата му. Беше розов като бонбон. Хич не приличаше на език на пушач.

— Ааа, и кибритът — замислено рече Стефани. — Само едно драсване, нали?

Винс Тийг ѝ се усмихваше. Усмихваше се и кимаше.

— Едно драсване — потвърди.

— И не е имал запалка, така ли?

— Не е имал запалка — едновременно отвърнаха двамата старци и се засмяха.

11.

— Дивейн изчакал до понеделник — поде разказа Дейв — и понеже таз работа с цигарите не преставала да го тормози, въпреки че от случая беше изтекла близо година и половина, ми се обади по телефона и ми изложи хрумването си: че евентуално, само *евентуално*, цигарите, дето ги носел непознатият от Хамък Бийч, не са купени в щата Мейн. Ако се оказал прав, щемпелът на дъното щял да покаже откъде всъщност идват. Момъкът изрази съмнението си, че непознатият изобщо е бил пушач, но каза, че даже да не е бил, акцизният щемпел можел да се окаже важна улика. Съгласих се с него, ала бях любопитен що звъни тъкмо на мен. Той отговори, че не се сещал за друг, дето още можело да се интересува след толкоз време. Имаше право, аз наистина още се интересувах, пък и Винс, а момчето се оказа право за щемпела... Виж сега, самият аз не съм пушач и никога не съм бил, което сигур е една от причините да достигна достолепната възраст шейсет и пет в такваз хубава форма...

Винс изсумтя и му махна с ръка. Дейв невъзмутимо продължи:

— ... затуй предприех кратка разходка до „Бейсайд Нюз“ и помолих да разгледам пакет цигари. Молбата ми беше изпълнена и забелязах, че на дъното наистина има *мастилен* щемпел, а не обикновен печат като пощенските. После се обадох в главна прокуратура и разговарях с някой си Мъри от отдел „Съхранение и картотекиране на вещественни доказателства“. Бях колкото може поддипломатичен, Стефани, щото по онуй време онез двама дембели още трябваше да са на работа...

— А те са пропуснали потенциално важна улика, нали? — попита момичето. — Която е можела да стесни възможностите за разпознаване на мъртвеца от Хамък Бийч до един-единствен щат. И тая улика им е била буквално пред очите.

— Да — потвърди Винс, — а и не можеха да прехвърлят вината върху стажанта си, щото изрично му бяха казали да не си вре носа в

плика с веществени доказателства. Освен туй, когато стана ясно, че не е изпълнил заповедта им...

— ... той вече не им е бил подчинен — довърши Стеф.

— Абсолютно — съгласи се Дейв. — Ама бездруго нямаше да им трият много сол на главите. Не забравяй, че те разследваха истинско убийство в Тинък с двама души, изгорели в пожар, пък непознатият от Хамък Бийч беше само случайна жертва на задавяне.

— И все пак... — Тя продължаваше да се съмнява.

— И все пак е тъпо, и няма нужда да си толкоз предпазлива, тука си сред приятели — ухили й се Дейв. — Само че „Айлендър“ нямаше интерес да създава проблеми на онез двама детективи. Ясно дадох на Мъри да го разбере и освен туй подчертах, че не става дума за криминален случай — просто полагах всички усилия да узная кой е оня клетник, щото някъде най-вероятно имаше хора, дето страдат за него и искат да разберат к'во го е сполетяло. Мъри отговори, че ще се наложи да ми се обади по-късно, както общо взето и очаквах, ама все пак се ядосвах цял следобед и се чудех дали не е трябвало да си изиграя картите малко по-иначе. Можех, нали разбираш, можех да помоля доктор Робинсън да се обади в Огъста или даже да уговоря Каткарт да го направи, само че мисълта да използвам някой от тях като своя машина някак си ми беше неприятна. Предполагам, че е банално, ама наистина вярвам, че в девет от всеки десет случая честността си е най-добрата политика. Просто се боях тоз случай да не се окаже десетият. Накрая обаче опасенията ми не се оправдаха. Мъри ми се обади точно когато реших, че няма да ме потърси, и понечих да си облека сакото и да си тръгна за вкъщи — таквиз неща обикновено стават тъй, нали?

— Когато чакаш, времето сякаш спира — отбеляза Винс.

— Божичко, туй е цяла поезия, дайте ми молив и хартия да си го запиша — ухили се Дейв по-широко от всякога. Усмивката му не само изтри годините от лицето му — направо ги прати в паническо бягство и Стефани видя момчето, което е бил някога. После отново стана сериозен и момчето пак изчезна.

— В големите градове постоянно се губят улики, установих аз, ама предполагам, че Огъста още не е била чак толкоз голяма, ако и да е столица на щата. Сержант Мъри хич не се затруднил да открие плика с веществени доказателства и подписания от Пол Дивейн приемателен

формуляр — каза, че го намерил десет минути след нашия разговор. Останалото време отишло в опити да получи от съответния началник разрешение да ми съобщи какво има вътре... което накрая и стори. Цигарите бяха „Уинстън“, а щемпелът на дъното се оказа точно какъвто го помнеше Пол Дивейн: обикновен малък стикер с миниатюрни тъмни букви, образуващи думата „Колорадо“. Мъри каза, че щял да предаде сведенията на прокуратурата и че искали „предварително да бъдат информирани за евентуална публикация“, ако постигнем какъвто е да е успех в разпознаването на Колорадеца. Тъй го нарече, затуй предполагам, може да се каже, че тъкмо сержант Мъри от отдел „Съхранение и картотекиране на веществени доказателства“ в Главна прокуратура е автор на този прякор. Освен туй се надявал, каза той, че ако наистина извадим късмет и го разпознаем, ще подчертаем в репортажа си помощта на прокуратурата. Знаеш ли, туй ми се стори някак мило.

Стефани се наведе напред с блеснали очи, напълно погълната от разказа.

— И какво направихте? Как продължихте?

Дейв отвори уста да отговори, но Винс постави длан върху широкото рамо на главния редактор, за да го спре, преди да е казал нещо.

— Ти как мислиш, че сме продължили, миличка?

— С учебна цел ли? — попита момичето.

— Точно тъй.

И защото видя по очите и извивката на устата му (повече по последното), че говори абсолютно сериозно, тя внимателно обмисли отговора си.

— Направили сте... копия на „спящата снимка“...

— Амчи да, направихме.

— И после... ммм... пратили сте ги с изрезки от репортажите в... в колко колорадски вестника?

Той й се усмихна, кимна и вирна палци.

— В седемдесет и осем, госпожице Маккан, и не знам за Дейв, ама аз направо се смаях колко евтино беше станало да пратиш толкоз голям брой копия през хиляда деветстотин осемдесет и първа. Нямаше и сто долара, даже плюс пощенските разходи.

— И естествено, писахме ги служебни разноски — отбеляза Дейв, който изпълняваше и ролята на счетоводител на „Айлендър“. — До последния цент. Имахме всички основания.

— В колко вестника я публикуваха?

— Във всичките, по дяволите! — възкликна Винс и ожесточено се плесна по мършавото бедро. — Амчи да! Даже в денвърския „Поуст“ и „Роки Маунтин Нюз“! Щото в случая *вече* имаше само една особеност и *възхитителна* свързваща линия, не разбираш ли?

Стефани кимна. Просто и красиво. Наистина разбираше.

Целият сияещ, Винс отговори на кимването ѝ.

— Неизвестен мъж, може би от Колорадо, открит на островен плаж в Мейн, на три хиляди километра разстояние! Да не споменавам заседналата в гърлото му пържола, да не споменавам палтото, дето може да се е озовало Бог знай къде (а може и изобщо да го е нямало), да не споменавам руската монета в джоба му! Просто Колорадеца, чиста проба неразгадана мистерия, и затуй естествено *всички* я пуснаха, даже безплатните, дето са като дипляни.

— И два дни след като боулдърският вестник я публикува към края на октомври хиляда деветстотин осемдесет и първа — рече Дейв, — ми се обади някоя си Арла Когън. Живееела в Нидърланд, малко по-нагоре в планината от Боулдър, и мъжът ѝ изчезнал през април предишната година, оставил я с невръстния им син, който в момента на изчезването му бил на шест месеца. Казвал се Джеймс и въпреки че нямаше представа к'во може да е правил на остров покрай мейнското крайбрежие, човекът от снимката в „Камъра“ адски приличал на съпруга ѝ, адски, наистина. — Замълча за миг. — Знаеше, предполагам, че не е просто повърхностна прилика, щото се разплака.

12.

— Тя нямаше негови пръстови отпечатьци, естествено, че нямаше, клетата изоставена женица, ама ми даде името на техния зъболекар и... — продължи Дейв.

— Чакай, чакай, чакай — прекъсна го Стефани и вдигна ръка като пътен полицаи. — Тоя Когън с какво си е изкарвал прехраната?

— Бил художник в една денвърска рекламна агенция — отговори Винс. — В последствие видях някои негови работи и трябва да кажа, че доста го е бивало. Нямало е да се сдобие с национална известност, ама ако ти трябвала бърза рисунка за рекламен проспект, изобразяващ жена, държаща ролка тоалетна хартия все едно е хванала най-голямата пъстърва в света, Когън бил твоят човек. Пътувал до Денвър два пъти седмично, във вторник и сряда, за срещи и обсъждане на продукти. През останалото време работел вкъщи.

— Бил художник в една денвърска рекламна агенция — отговори Винс. — В последствие видях някои негови работи и трябва да кажа, че доста го е бивало. Нямало е да се сдобие с национална известност, ама ако ти трябвала бърза рисунка за рекламен проспект, изобразяващ жена, държаща ролка тоалетна хартия все едно е хванала най-голямата пъстърва в света, Когън бил твоят човек. Пътувал до Денвър два пъти седмично, във вторник и сряда, за срещи и обсъждане на продукти. През останалото време работел вкъщи.

Тя отново погледна Дейв.

— Зъболекарят е разговарял с Каткарт, съдебния лекар. Нали така?

— Улучи десетката, Стеф. Каткарт нямаше рентгенови снимки на зъбите на Колорадеца, не правеше таквиз работи и не виждаше причина да прати трупа в окръжната болница, дето можеха да му снимат зъбите, ама описа всички пломби, плюс двете коронки. Всичко съвпадаше. После взе, че прати пръстовите отпечатьци на мъртвеца в нидърландската полиция и те повикали криминалист от денвърското управление и го закарали в дома на Когън, за да свалят отпечатьци от

домашния му кабинет. Госпожа Когън, Арла, каза на криминалиста, че няма да намери, щото била изчистила всичко отгоре надолу, когато най-после признала пред себе си, че нейният Джим няма да се върне, или че я е напуснал, в което не можела да повярва, или че му се е случило нещо ужасно, в което започвала да вярва.

— Криминалистът възразил, че щом Когън е прекарвал „значително време“ в стаята, дето му служела за кабинет, все трябвало да има няк’ви отпечатъци. — Дейв замълча за миг, въздъхна и прокара пръсти през остатъците от косата си. — Оказа се, че има, и ний се уверихме кой всъщност е непознатият от Хамък Бийч, също известен като Колорадеца: Джеймс Когън, на възраст четийресет и две години, от Нидърланд, щата Колорадо, женен за Арла Когън, баща на Майкъл Когън, на възраст шест месеца в момента на изчезването на баща му и на две години по времето на неговото разпознаване.

Винс се изправи и се протегна с опрени на кръста юмруци.

— Какво ще кажете да влезем вътре бе, хора? Тука навън почва да захладнява, пък има още за разправяне.

13.

Тримата се изредиха до тоалетната, скрита в нишата зад старата офсетова преса, която вече не използваха (от 2002-ра вестникът се печаташе в Елсуърт). Стефани зареди кафеварката. Ако историята, която всъщност не представляваше история, продължаваше още час (а тя имаше такова предчувствие), всички с удоволствие щяха да пийнат кафе.

Когато излезе от клозета, Дейв подуши въздуха и одобрително каза:

— Харесвам жените, дето не смятат, че кухнята е средство за заробване само щото работят, за да си изкарват прехраната.

— И аз имам абсолютно същото отношение към мъжете — увери го Стефани и когато старецът се засмя и кимна (пак беше пуснала лаф, два само за един следобед, нов рекорд), посочи с брадичка огромната стара преса. — Ей *това* там ми прилича на средство за заробване.

— Изглежда по-кофти, отколкото беше в действителност — поясни Винс, — но оназ преди нея си беше жив ужас. Можеше да ти откъсне ръката, ако не внимаваш, и даже да внимаваш, винаги можеше да посегне към тебе. Я да видим, докъде бяхме стигнали?

— До жената, която току-що узнала, че е вдовица — каза Стефани. — Предполагам, че е дошла да прибере трупа, нали?

— Да — потвърди Дейв.

— И някой от вас я е посрещнал на летището в Бангор, нали?

— Ти как смяташ, миличка?

Не се налагаше да размишлява дълго над този въпрос. В края на октомври или началото на ноември 1981-ва Колорадеца вече трябваше да е бил изключително стара работа за властите на щата Мейн... пък и като жертва на задавяне, още отначало го бяха смятали за изключително дребна работа. Просто неидентифициран труп.

— Разбира се, че сте я посрещнали. Вие двамата всъщност сте били единствените ѝ познати в щата Мейн. — Тази мисъл ѝ оказа странно въздействие — накара я да осъзнае, че Арла Когън е била (и

почти със сигурност все още е, някъде там) реална личност, а не само пешка от кримка на Агата Кристи или от епизод на „Убийство по сценарий“.

— Аз отидох — тихо рече Винс. Седеше наведен напред, вторачен в пръстите на ръцете си, които бяха сплетени като възлести корени под коленете му. — Ама се оказа, че не е такваз, каквато очаквах. Бях си изградил представа за нея, основана на грешни предположения. Подведох се. Във вестникарския бранш съм от шейсет и пет години, на колкото е тука моят съучастник в туй престъпление, а той вече не е оня буен веселяк, за какъвто се смята, та през тоз период съм виждал достатъчно трупове. Повечето за нула време щяха да изхвърлят от главата ти оназ романтична поезия — „Съзрях аз хубавица неподвижна“... Труповете поначало са си грозно нещо, наистина, много от тях вече изобщо нямат човешки вид. Само че това не се отнасяше за Колорадеца. Изглеждаше почти толкоз добре, че да е герой в някое романтично стихотворение от господин По. Бях го снимал преди аутопсията естествено, сигур си спомняш, и ако човек се взреше в готовия портрет за повече от една-две секунди, той пак си имаше вид на адски мъртъв (поне за мене), но да, в него въпреки туй имаше нещо красиво, с онез пепеляви бузи, бледи устни и едва лилавеещи сенки под клепачите.

— Бррр — рече Стефани, ала общо взето разбираше какво иска да каже Винс, и да, това ѝ напомняше стихотворението на Едгал Алън По за Ленора.

— Амчи да, на мен ми звучи като истинска любов — заяви Дейв и стана да си налее кафе.

14.

Винс Тийг изсипа в кафето си поне половин кутия мляко (или поне така се стори на Стефани), после продължи. Говореше с доста мрачна усмивка.

— Искам само да кажа, че очаквах някаква бледа тъмнокоса хубавица. А посрещнах рижа дебеланка с безброй лунички. И за миг не съм се съмнявал в скръбта и тревогата ѝ, ама трябваше да се досетя, че е от онез, дето похапват, вместо да постят, когато плъховете им гризат нервите. Техните дошли от Омаха, Демойн или оттам някъде да гледат бебето и никога няма да забравя колко изгубена и някак самотна изглеждаше, когато излезе от ръкава — не носеше малкия си сак отстрани, а го притискаше към циците си. Изобщо не изглеждаше, както бях очаквал, не като Ленора...

Стефани подскочи и си помисли: „Телепатията може би действа в три посоки“.

— ... но я познах веднага. Махнах ѝ, тя се приближи и попита: „Господин Тийг?“ А когато отвърнах, да, аз съм, си остави сака, прегърна ме и каза: „Благодаря ви, че дойдохте да ме посрещнете. Благодаря ви за всичко. Не мога да повярвам, че е той, но когато видях снимката, разбрах, че няма грешка“.

— Пътят насам е дълъг и хубав — никой не го знай по-добре от тебе, Стеф — и имахме много време да си поговорим. Първо ме попита дали имам представа какво е правил Джим на мейнското крайбрежие. Отговорих ѝ, че нямам. После ме попита дали в сряда вечер се е регистрирал в местен мотел... — Винс спря и погледна Дейв. — Прав ли съм? В сряда вечер ли беше?

Главният редактор на „Айлендър“ кимна.

— Трябва да е питала за сряда вечер, щото Джони и Нанси го откриха в четвъртък заран. Двайсет и четвърти април хиляда деветстотин и осемдесета.

— И го *помниш* просто така?! — смая се Стефани.

Дейв сви рамене.

— Таквиз неща ми остават в главата, пък после забравям хляба, дето трябва да го взема вкъщи, и се налага да излизам в дъжда, та да го донеса.

Момичето отново се обърна към Винс.

— Със сигурност *не* се е регистрирал в мотел вечерта преди да го намерят, иначе нямаше толкова дълго да го смятате за неидентифициран. Може би щяхте да го познавате под някакъв друг псевдоним.

Той кимаше още преди Стефани да довърши.

— Три-четири седмици след откриването на Колорадеца, през свободното си време естествено, с Дейв обиколихме мотелите в „развъртаща се спирала“, както би се изразил господин Йейтс^[1], с остров Муус-Лук в центъра. През летния сезон туй щеше да е почти невъзможно, по дяволите, тъй като има четиристотин мотели, младежки спални, хижи, пансиони и стаи в частни къщи, които се конкурират помежду си и са максимум на половин ден път с кола от тинъкския ферибот, ама през април не е чак толкоз мъчно, щото седемдесет процента от тях са затворени от Деня на благодарността^[2] до Незнайния войн. Навсякъде разнасяхме оназ снимка, Стефи.

— И никакъв късмет, а?

— Абсолютно — потвърди Дейв.

Тя се обърна към Винс.

— Какво каза жената, когато й го съобщи?

— Нищо. Беше смутена. — Старецът замълча за миг. — Поплака си.

— Естествено, че ще си поплаче, клетата — обади се Дейв.

— А ти какво направи? — Стефани отново насочи цялото си внимание към Винс.

— Свърших си работата — без колебание отвърна той.

— Защото винаги трябва всичко да знаеш.

Рунтавите му вежди се стрелнаха нагоре.

— Тъй ли смяташ?

— Да — заяви момичето. — Смятам. — И погледна Дейв за потвърждение.

— Струва ми се, че тука те гепи, авер — каза главният редактор.

— Въпросът е дали таз работа е и *твоя*, Стефи? — с крива усмивка попита Винс. — И струва ми се, че е.

— Естествено — почти нехайно отвърна тя. Знаеше го вече от седмици, въпреки че ако някой я беше попитал, преди да постъпи в „Айлендър“, щеше да се изсмее при мисълта, че може категорично да определи бъдещата си професия въз основа на стаж в толкова затънтено място. Онази Стефани Маккан, която почти беше решила да замине за Ню Джързи вместо на остров Муус-Лук край брега на Мейн, сега ѝ се струваше съвсем друга личност. — И тя какво ти каза? Какво знаеше?

— Само толкоз, колкото да направи странната история още по-странна — рече Винс.

— Разкажи ми.

— Добре, но те предупреждавам — тук свързващата линия прекъсва.

Стефани не се поколеба.

— Въпреки това.

[1] „Второто пришествие“, по превода на В. Трендафилов. — Б.пр. ↑

[2] Четвъртият четвъртък на ноември. — Б.пр. ↑

15.

— Джим Когън тръгнал за работа в денвърската „Маунтън Аутлук Адвъртайзинг“ в сряда, двадесет и трети април хиляда деветстотин и осемдесета, като всяка друга сряда — поде Винс. — Тъй ми каза тя. Носел серия рисунки, върху които работел за „Сънсет Шевролет“, една от големите местни автомобилни компании, дето поръчвала купища печатни реклами в „Маунтън Аутлук“, извънредно ценни клиенти. През последните три години Когън бил един от четиримата художници, които рисували за „Сънсет Шевролет“, рече жената, и беше сигурна, че във фирмата били доволни от Джим и чувствата били взаимни — Джим обичал да работи за тях. Неговата специалност били „шашнатите жени“, тъй им викал. Попитах я к'во значи туй. Тя се усмихна и рече, че туй били красиви дами с ококорени очи и зяпнала уста, обикновено пляскащи се с ръце по бузите от удивление. Рисунките трябвало да казват: „Леле-мале, к'ва оферта само имам в «Сънсет Шевролет»!“

Стефани се засмя. Беше виждала такива рисунки, обикновено в безплатните проспекти, които раздаваха в „Шоп & Сейв“ оттатък пролива, в Тинък.

Винс кимаше.

— Самата Арла имаше творческа дарба, само че с думи. Описа ми един много почтен мъж, който обича жена си, бебето си и работата си.

— Понякога влюбените очи не виждат това, което не искат да видят — отбеляза момичето.

— Млада, ама цинична! — не без удоволствие възкликна Дейв.

— Амчи да. Но е права — отвърна Винс. — Обаче година и кусур е достатъчно време, за да ти паднат розовите очила. Ако е имало нещо, неудовлетворение от работата или по-вероятно някоя тайна любовчица, струва ми се, че тя щеше да забележи няк'ви следи или поне да надуши за к'во става въпрос, освен ако мъж й не е бил страшно, ама страшно предпазлив, щото през тез шестнайсет месеца

разговаряла с всичките му познати, с повечето по два пъти, и те до един ѝ повтаряли същото: той си обичал работата, обичал жена си и направо боготворял сина си. Арла все се връщала към туй: „Той за нищо на света не би изоставил Майкъл — викаше. — Убедена съм, господин Тийг. От дън душа.“ — Винс сви рамене, сякаш искаше да каже: „Обвинявай ме, ако щеше“. — И аз ѝ повярвах.

— И работата му не му е била омръзнала, така ли? — попита Стефани. — Няма ли желание да се развива?

— Тя каза, че няма. Обичал дома им в планината, даже над входната врата имали надпис „Скривалището на Ернандо“^[1]. Разговаряла и с един от художниците, с които Когън работел за „Сънсет Шевролет“, рисували заедно от години, Дейв, спомняш ли си името...

— Джордж Ранкин или Джордж Франклин — отговори главният редактор на „Уикли Айлендър“. — Тъй от раз не се сещам кое от двете.

— Не го взимай навътре, старче — рече Винс. — Даже Уили Мейс^[2] от време на време пропускаше по някой страйк, особено към края на кариерата си.

Дейв му се изплези.

Винс кимна, сякаш беше свикнал да очаква от главния си редактор тъкмо такива детинщини, после отново поде нишката на разказа си.

— Та Джордж Художника, бил той Ранкин или Франклин, казал на Арла, че Джим стигнал до максимума, който позволявала дарбата му, и бил от онез късметлии, дето не само си знаят възможностите, но и се задоволяват с тях. Единствената му амбиция била някой ден да оглави художествения отдел в „Маунтън Аутлук“. И като се има предвид таз амбиция, като че най-малко изведнъж би зарязал всичко, за да побегне на новоанглийското крайбрежие.

— Обаче тя е смятала, че е направил тъкмо това — заключи Стефани. — Нали?

Винс остави кафето си и прокара пръсти през меката си бяла коса, която бездруго вече беше доста рошава. После каза:

— Арла Когън е като всички нас, пленница на фактите. Та оназ сряда Джеймс Когън излязъл от къщи в седем без петнайсет, за да потегли за Денвър по Боулдърската магистрала. Единственият му багаж били рисунките, за които споменах. Носел сив костюм, бяла

риза, червена вратовръзка и сиво палто. А, и бил обут с черни мокасина.

— А зеленото късо палто? — попита момичето.

— Ник'во зелено палто — поклати глава Дейв, — но сивият панталон, бялата риза и черните мокасина почти със сигурност били същите, които носел сутринта, когато Джони и Нанси го намериха мъртъв на плажа, подпрян на кошчето за боклук.

— А самото?

— Тъй и не се откри — отвърна старецът. — Нито пък вратовръзката, ама естествено, ако си сваля вратовръзката, в девет от всеки десет случая човек я напъхва в джоба на самото си и се басирам, че ако онуй сиво сако изобщо се беше появило, вратовръзката щеше да е в джоба му.

— В девет без петнайсет вече седял на чертожната си маса и работел върху вестникарска реклама за „Кинг Суупър“ — каза Винс.

— Какво е...

— Верига супермаркети, миличка — поясни Дейв.

— Към десет и петнайсет — продължи Винс — Джордж Художника, Ранкин или Франклин, както и да е, видял нашия Колорадец да се запътва към асансьорите. Когън казал, че отива до „Старбъкс“ на съседния ъгъл да си вземе „истинско кафе“, както се изразявал, и сандвич с яйчена салата за обед, щото възнамерявал да обядва на бюрото си. Попитал Джордж дали иска нещо.

— Само това ли ти разказа Арла, докато я караше към Тинък?

— Да. Водех я да разговаря с Каткарт и официално да разпознае човека от снимката и после да подпише нареждането за ексхумация. Съдебният лекар ни очакваше.

— Добре. Извинявай, че те прекъснах. Продължавай.

— Не се извинявай, че задаваш въпроси, Стефани, на репортерите туй им е работата — да задават въпроси. Та тъй, Джордж Художника...

— Ранкин или Франклин, както и да е — услужливо му подсказа Дейв.

— Амчи да, той значи казал на Когън, че ще прескочи кафето, но го придружил до фойето, за да поприказват за предстоящото честване на някой си Хавърти, един от създателите на агенцията, който излизал в пенсия. Тържеството било насрочено за средата на май и Джордж

Художника обяснил на Арла, че мъж ѝ изглеждал развълнуван и го очаквал с нетърпение. Обсъдил разни идеи за подарък, докато дойде асансьорът, после Когън се качил и рекъл на Джордж Художника, че трябва да го обмислят на обяд и да питат още някой, по-точно някоя колежка, какво мисли. Джордж Художника приел предложението, Когън му махнал с ръка, вратите се затворили и туй бил последният човек, дето си спомня да е виждал Колорадеца, докато още бил в Колорадо.

— Джордж Художника — почти се удиви младата жена. — А Когън? Носел ли е сиво палто на излизане от агенцията?

— Арла попитала, ама Джордж Художника не си спомнял. Обаче се съмнявал. И сигур е било тъй. „Старбъкс“ бил точно до будката за сандвичи и наистина се намирали на съседния ъгъл.

— Жената също казала, че имало рецепционистка — прибави Дейв, — ама рецепционистката не го видяла да слиза от асансьора. Рекла, че сигурно е напуснала бюрото си „за минутка“. — Поклати неодобрително глава. — В криминалните романи *никога* не се случва тъй.

Ала мислите на Стефани се бяха насочили към нещо друго и ѝ хрумна, че кълве трохи, докато на масата има цяла филия. Тя допря левия си показалец до лявата си буза.

— Джордж Художника маха за сбогом на Когън, на Колорадеца де, към десет и петнайсет сутринта. Или по-скоро вече е десет и дваайсет, когато идва асансьорът и той се качва.

— Амчи да — потвърди Винс наблюдаваше я с блеснал поглед. И двамата я наблюдаваха.

Стефани допря десния си показалец до дясната си буза.

— А момичето на щанда в „На кея при Иън“ отгатък пролива в Тинък е казало, че е изял рибата с пържените картофки на маса с изглед към водата към пет и половина следобед.

— Амчи да — отново потвърди Винс.

— Каква е часовата разлика между Мейн и Колорадо? Един час ли?

— Два — отвърна Дейв.

— Два — замислено рече тя и повтори: — *Два*. Значи, когато Джордж Художника го е видял за последен път при асансьора, в Мейн вече е минавало пладне.

— Ако предположим, че никой не бърка за времето — съгласи се редакторът, — а не ни остава друго, освен да правим предположения, нали тъй?

— Възможно ли е? — попита стажантката. — Може ли да е пристигне тук за толкова време?

— Да — отвърна Винс.

— Не — отвърна Дейв.

— Може би — заявиха двамата заедно.

Стефани само озадачено местеше поглед от единия към другия, забравила чашата с кафе в ръката си.

[1] Песен от популярен мюзикъл през 50-те години на ХХ век. — Б.пр. ↑

[2] *Уили Хауърд Мейс (р. 1931)* — американски бейзболист. — Б.пр. ↑

16.

— Та затуй историята не става за вестник като „Глоуб“ — рече Винс след кратка пауза, колкото да отпие глътка от разреденото си с мляко кафе и да събере мислите си. — Даже да искахме да им я дадем.

— Пък ний и не искахме — вметна Дейв (при това доста сприхаво).

— Пък ний и не искахме — съгласи се Винс. — Но даже да искахме... Стефи, когато правят разследване или поредица разследвания, големите вестници като „Глоуб“ или „Ню Йорк Таймс“ трябва да могат да дадат *отговорите* или поне някакви предположения, а аз мога ли да им ги осигуря? Проклет да съм, ако мога! Вземи кой да е голям вестник и к'во ще видиш на първа страница? Въпроси, замаскирани като репортажи. Къде е Осама бен Ладен? Не знаем. Какво прави президентът в Близкия изток? *Ний* не знаем, щото сам *той* си няма представа. Икономиката укрепва ли, или отива по дяволите? Мненията на специалистите са противоречиви. Яйцата полезни ли са или са вредни? Зависи кое изследване четеш. Не мож' накара и метеоролозите да ти кажат дали североизточният вятър ще духа от североизток, щото последния път се опариха. Затуй, ако правят разследване за решаването на жилищните проблеми на малцинствата, трябва да могат да кажат, че ако бъдат изпълнени точки „а“, „б“, „в“ и „г“, нещата ще се оправят до две хиляди и трийсета година.

— А ако правят разследване за Неразгадани мистерии — прибави Дейв, — трябва да могат да ти кажат, че Крайбрежните светлини са били отражения в облаците, а Отравянето на църковния пикник сигур е дело на зарязаната методистка секретарка. Ама я опитай да различиш туй нещо с часа...

— Което ти случайно направи. — Винс се усмихна.

— И което естествено е невероятно, *както* и да го погледнеш — рече Дейв.

— Аз съм готов за такъвиз невероятности — заяви Винс. — По дяволите, нали разрових този въпрос, направо изтърках слушалката от телефонни разговори, затуй предполагам, че имам право на невероятни теории.

— Баща ми казваше, че може цял ден да режеш тебешир и пак няма да стане сирене — каза Дейв. И той се подсмиваше.

— Вярно си е, ама нека все пак го разчовъркам още малко — продължи Винс. — Да речем, че вратите на асансьора са се затворили в десет и двацет колорадско време, нали тъй? Да речем също, само колкото да поспорим, че всичко туй е планирано предварително и долу го е чакала кола със запален мотор.

— Добре — съгласи се Стефани, наблюдаваше го внимателно.

— Чиста фантастика — изсумтя Дейв, ала също изглеждаше заинтригуван.

— Неправдоподобно е, да — потвърди Винс, — ама в десет и петнайсет той все пак е бил *там*, а след малко повече от пет часа — в „На кея при Иън“. И туй е неправдоподобно, но знаем, че е факт. Сега може ли да продължа?

— Давай Макдъф — каза Дейв.

— Ако го е чакала кола със запален мотор, той е можел да стигне до Стейпълтен за половин час. Виж, със сигурност не е хванал пътнически самолет. Може да е платил билета си в брой и да се е представил с измислено име, по онуй време беше възможно, ама от Денвър за Бангор няма преки полети. Всъщност от Денвър за кой да е град в Мейн.

— Проверил си.

— Проверих. С пътнически самолет в най-добрия случай е можел да пристигне в Бангор в шест и четирийсет и пет следобед, а туй е много след като го е видяло момичето в „На кея при Иън“. Всъщност по туй време на годината последният ферибот за Мууси вече е бил отплавал.

— Последният в шест ли е? — попита Стефани.

— Да, чак до средата на май — каза Дейв.

— Значи трябва да е летял с чадър, така ли? — предположи тя. — С чартърен самолет, при това реактивен? От Денвър има ли чартърни полети? И можел ли да си го позволи?

— Да, на всичките ти въпроси — отвърна Винс, — но е щяло да му струва няколко хилядарки и да си проличи в банковата им сметка.

— А не е ли?

Старецът поклати глава.

— Преди изчезването на Колорадеца по сметките им не са внасяни значителни суми. И все пак точно тъй трябва да е постъпил. Проверих в различни компании за чартърни полети и навсякъде ми съобщиха, че в хубав ден, когато има силен попътен вятър и някакъв малък „Лиър“, например трийсет и пет или петдесет и пет, се възползва от него, полетът ще е само три часа, може би малко повече.

— От Денвър до Бангор — рече тя.

— Амчи да, от Денвър до Бангор — по нашите краища няма друго летище, дето може да кацне някой от тези самолети. Няма достатъчно дълги писти, нали разбираш.

Стефани разбираше.

— Провери ли в чартърните компании в Денвър?

— Опитах. Обаче и там не постигнах нищо съществено. Само в две от петте компании, които имат по-големи или по-малки реактивни самолети, изобщо се съгласиха да разговарят с мен. Не бяха длъжни, нали тъй? Аз бях просто провинциален вестникар, който се ровичка в някаква случайна смърт, а не ченге, дето разследва престъпление. Освен туй на едното място ми посочиха, че не било само въпрос да се проверят ЛО-тата, които извършват полети от Стейпълтен...

— Какво е ЛО?

— Летищни оператори — поясни Винс. — Чартърните полети са само една от услугите, които предлагат. Те взимат разрешения за кацане и излитане, поддържат малки терминали за пътници, които летят инкогнито, та да си *останат* такива, продават, обслужват и ремонтират самолети. Можеш да минеш митницата на много ЛО-та, да си купиш висотомер, ако твоят не бачка, или да изчакаш осем часа в пилотската зала, ако си изчерпал летателното си време. Някои Ло-та, например „Сигничър Еър“, са големи компании, вериги, също като „Холидей Ин“ и „Макдоналдс“. Други са дребни фирмички само с един автомат за закуски вътре и ветрен конус край пистата.

— Цяло проучване си направил. — Стефани се впечатли.

— Амчи да, колкото да разбере, че не само колорадски пилоти и самолети използват Стейпълтен и кое да е друго летище в Колорадо, и

тогаз, и сега. Например самолет на ЛО от Ла Гуардия в Ню Йорк може да кацне в Денвър с пътници, които ще гостуват цял месец на роднини в Колорадо. Тогаз пилотите ще разпитат наоколо за други, дето искат да се върнат в Ню Йорк, просто за да не се налага да летят обратно с празен самолет.

— В последно време всички места за обратните полети са резервирани в компютъра предварително — отбеляза Дейв. — Разбираш ли, Стефи?

Тя разбираше. Разбираше и още нещо.

— Следователно данните за Невероятното пътуване на господин Когън може да са в архивите на „Еър Игъл“ от Ню Йорк.

— Или на „Еър Игъл“ от Монпелие, Върмонт — допълни Винс.

— Или на „Дръж Ми Шапката Джетс“ от Вашингтон — прибави Дейв.

— И ако Когън е платил в брой — заключи Винс, — най-вероятно изобщо няма данни за него.

— Но сигурно има всевъзможни институции...

— Да, Стефи — прекъсна я главният редактор на „Айлендър“. — Повече, отколкото мож си представи, като се почне с Федералната авиационна администрация и се свърши с данъчните. Ама когато се плаща в брой, недей търси документи. Спомняш ли си Хелън Хафнър?

Разбира се, че си я спомняше. Келнерката от „Сивата чайка“. Чийто син наскоро беше паднал от къщичката на дървото и си бе счупил ръката. „Тъй ще останат всичките за нея — каза Винс за парите, които възнамеряваше да пъкне в джоба ѝ, — пък к'вото не знае Чичо Сам, не го и засяга“. Към което Дейв прибави: „Тъй се въртят парите в Америка“.

Стефани му вярваше, ала в такива случаи това беше изключително досаден начин за въртене на бизнес.

— Значи не знаеш — рече тя. — Направил си всичко възможно, но просто не знаеш.

Винс в първия момент се изненада, после се засмя.

— Що се отнася до туй дали съм направил всичко възможно, съмнявам се, че човек изобщо може да е сигурен — всъщност смятам, че повечето хора сме осъдени, даже обречени да си мислим, че бихме могли да се справим още мъничко по-добре, дори когато се доберем до

там к'вото се опитваме да получим. Ама грешим — аз все пак знам! Взел е чартърен полет от Стейпълтен. Тъй е станало.

— Но ти каза...

Той се наведе още по-напред над сключените си длани и впери очи в нейните.

— Слушай внимателно и се учи, миличка. От много години не съм чел Шерлок Холмс, затуй не мога да го цитирам точно, ама в един момент великият детектив казва на доктор Уотсън нещо подобно: „Когато изключиш невъзможното, отговорът би трябвало да е останалото — *колкото и да е невероятен*.“ Известно ни е, че оназ сряда заран Колорадеца е бил в службата си в Денвър до десет и петнайсет или десет и дваисет. И основателно можем да сме сигурни, че в пет и половина е бил в „На кея при Иън“. Вдигни пръсти като преди малко, Стефани.

Тя го послуша — левия показалец за Колорадеца в Денвър, десния за Джеймс Когън в Мейн. Винс отлепи длани една от друга и за миг докосна десния ѝ показалец със своя — старостта на среща във въздуха с младостта.

— Само не нарочвай таз пръст за пет и половина — инструктира я. — Няма нужда да вярваме на кръчмарката, която не е била съсипана от бачкане през юли, ама все пак несъмнено е била натоварена, нали се е случило по време за вечеря.

Стефани кимна. По тези краища се вечеряше рано.

— Да приемем тоз пръст за шест — предложи той. — Часът на последния ферибот.

Стажантката отново кимна.

— Трябва да е пътувал с него, нали?

— Да, освен ако не е преплувал пролива — отвърна Дейв.

— Или с лодка под наям — прибави момичето.

— Питяхме — рече главният редактор. — Нещо повече, питяхме Гард Едуик, който през пролетта на осемдесета управляваше ферибота.

„Дали Когън му е занесъл чай? — изведнъж се зачуди Стефани. — Защото нали трябва да занесеш чай на лодкаря. Ти сам го каза, Дейв.“

— Стеф? — загрижено попита Винс. — Как си, миличка?

— Добре съм, защо?

— Изглеждаш... не знам, някак странно.

— Ами, има нещо такова. Историята си е странна, нали? — И прибави: — Само че това всъщност не е история, вие бяхте абсолютно прави, и ако се чувствам странно, предполагам, че тъкмо това е причината. Все едно се опитваш да караш колело по опънато във въздуха въже, което просто не съществува.

Поколеба се, после реши да продължи и тотално да се направи на глупачка.

— Господин Едуик си е спомнял Когън, защото му е донесъл нещо, така ли? Защото е донесъл чай за лодкаря?

За миг двамата не отговориха, само я измерваха с непроницаеми погледи, толкова странно млада и по момчешки миловидна в техните старчески очи, и ѝ се стори, че може да се разсмее, да се разплаче или да направи нещо, някак да избухне, само за да потисне мъчителното си безпокойство и растящата си увереност, че се е направила на глупачка.

— Било мразовито — рече Винс. — Някой — бил мъж — донесъл картонена чаша кафе на Гард в кабината. Разменили само няколко думи. Било през април, не забравяй, и вече се стъмвало. Мъжът казал: „Спокойно плаване“. И Гард отвърнал: „Мерси“. После оня добавил: „Дълго пътуване“ или „Дълго пътувах“.

— Когън носел ли е зеленото палто? Или сивото?

— Стеф — каза Винс, — Гард не само не си спомняше дали е носел палто. Сигур не би могъл да се закълне в съда дали е бил пеш, или е яздел кон. Първо, вече се стъмвало, второ, от таз дребна любезност и няколко обелени думи беше изтекла година и половина. Трето... е, нали разбираш... пийваше си.

— За мъртвите или добро или нищо, ама той пиеше като смок — поясни Дейв. — През осемдесет и трета го изхвърлиха от работа и Съветът го тури на снегорина, главно за да не умре от глад семейството му. Имаше пет деца, нали разбираш, и жена му беше с множествена склероза. Ама накрая разби снегорина насред центъра, беше фиркан, и за една седмица през февруари профука цялото гориво, да го таковам, ще ме прощаваш за нецензурирания език. Той изгуби и таз работа и остана да я кара на помощи. Затуй изненадан ли съм, че не си спомняше повече? Не, не съм изненадан. Но и от малкото му спомени съм убеден, амчи, да, че Колорадеца е дошъл от континента с последния ферибот, да, и е донесъл чай на лодкаря или там к'вото му

съответства. Браво, че си спомни за туй, Стеф. — И я потупа по ръката. Тя се усмихна. Чувстваше се замаяна.

— Както самата ти каза — поде разказа Винс, — трябва да се има предвид двучасовата разлика във времето. — Той премести левия ѝ показалец по-близо до десния. — Когън излиза от работа в дванайсет и петнайсет наше време. В мига, в който асансьорът отваря врати във фойето на сградата, той смъква нехайната си ежедневна маска. На *секундата*. И хуква навън, дето го чака оназ бърза кола със също толкоз бърз шофьор. След половин час е на летището на Стейпълтен и пет минути по-късно се качва на частен самолет. И не е оставил нищо на случайността. Невъзможно е. Някои хора доста редовно летят с частни самолети за по една-две седмици. През тез една-две седмици пилотите, които ги возят, поемат други клиенти. Нашето момче е избрало такъв самолет и почти със сигурност е платило, за да дойде с него на изток.

— А какво е щял да прави, ако пътниците на самолета, който е възнамерявал да хване, в последния момент са отменили полета си? — попита Стефани.

Дейв сви рамене.

— Предполагам същото, каквото е щял да направи при лошо време. Да го отложи за друг ден.

Винс вече беше преместил левия показалец на стажантката още по-близо до десния.

— Сега на източното крайбрежие вече приближава един следобед, но нашият приятел Когън поне няма що да се безпокои за тез глупави мерки за безопасност, не и през осемдесетте, и особено когато лети с чартър. И трябва да допуснем — за пореден път, — че не се налага да чака много други самолети на опашка за свободна писта, щото инак туй му преебава плана, пък той гони ферибота, дето го чака в другия край. — Старецът докосна десния ѝ показалец. — Последния за деня... Та тъй, полетът продължава три часа. Поне. Моят колега тук влезе в интернет, страстно я обича таз пущина, и каза, че тогаз времето било подходящо за полети и картите показват, че движението на въздушните маси приблизително било в правилната посока...

— Ама що се отнася до туй каква е била *скоростта* на въздушните течения, таз информация тъй и не успях да изровя —

вметна Дейв и погледна Винс. — Като се има предвид неправдоподобността на теорията ти, колега, туй сигур не е толкоз зле.

— Да речем три часа — повтори Винс и премести левия показалец на Стефани (онзи, за който момичето започваше да си мисли като „пръста на Колорадеца“) на по-малко от пет сантиметра от десния (за който тя вече мислеше като за „пръста на Джеймс Когън Почти Мъртвия“). — Не може да е било много повече.

— Защото фактите не позволяват — промълви тя, почти хипнотизирана (всъщност малко уплашена) от тази идея. Някога в гимназията беше прочела научнофантастичния роман „Луната е наставница сурова“. Не знаеше за луната, но започваше да вярва, че това определено е вярно за времето.

— Да, не позволяват — съгласи се той. — Когън каца в четири часа или може би в четири и пет, да речем, в четири и пет, и слиза на терминала на „Туин Силвър Еър“, единствения ЛО на бангорското международно летище по онуй време...

— Има ли данни за пристигането му? — попита Стефани. — Провери ли? — Знаеше, че е проверил, разбира се, и също така знаеше, че не е имало никаква полза, така или иначе. Просто историята си беше такава. Като кихавица, която само заплашва да изригне.

Винс се усмихна.

— Проверих естествено, ама в безгрижните дни преди Вътрешната сигурност в Туин Сити съхраняваха само счетоводните си документи. Тоз ден имали бая много плащания в брой, включително и някои доста сериозни сметки за зареждане на гориво късно следобед, но даже те може да не означават нищо. Пилотът, дето е возил Колорадеца, спокойно може да е пренощувал в бангорски хотел и да е отлетял на другата заран...

— Или да е прекарал целия уикенд в Бангор — обади се Дейв. — А може и да е излетял веднага, без изобщо да зарежда.

— Възможно ли е, след като идва чак от Денвър? — учуди се Стефани.

— Може да е кацнал в Портланд и да е заредил там — поясни главният редактор.

— Ама защо ще го прави?

Дейв се усмихна. Това му придаде изненадващо лукав вид, който нямаше нищо общо с обичайната му сериозност и малко глуповата

откровеност. Хрумна й, че интелектът зад това пухкаво, доста детинско лице сигурно е ловък и бърз като на Винс Тийг.

— Когън може да е платил на пилота да постъпи тъй, щото се е боял да не остави документална следа — отвърна Дейв. — И пилотът най-вероятно е бил готов да изпълни всяка разумна молба, стига да му платят достатъчно.

— Що се отнася до Колорадеца — поде Винс, — на него са му оставали още два часа да стигне до Тинък, да си вземе риба и пържено картопки в „На кея при Иън“ и да седне на масата, за да си ги изяде, кота зяпа морето, и сетне да хване последния ферибот за остров Муус-Лук. — Докато говореше, той бавно сблизаваше двата показалеца на Стефани и накрая ги притисна един към друг.

Момичето го наблюдаваше като хипнотизирано.

— Това изпълнимо ли е?

— Може би, ама на косъм — въздъхна Дейв. — Ако не го бяха открили мъртъв на Хамък Бийч, самият аз за нищо на света нямаше да повярвам. А ти, Винс?

— И аз — без изобщо да се замисля, потвърди другият старец.

— В радиус от двайсет километра около Тинък има четири неасфалтирани писти, и четирите сезонни. Повечето им полети са през лятото, карат туристи на екскурзии по местните забележителности или да зяпат шумата, когато цветовете са най-пъстри, въпреки че туй трае само една-две седмици. Проверихме и там, ако Когън случайно е взел втори чартърен полет, тоз път витлов самолет, например „Пайпър Къб“, от Бангор до крайбрежието.

— И сте ударили на камък, нали?

— Позна — отвърна Винс и сега усмивката му изглеждаше по-скоро мрачна, отколкото лукава. — След затварянето на асансьорните врати в оназ денвърска сграда цялата таз работа не е нищо друго освен сенки, които не мож съвсем ги различи... и един труп. Три от четирите писти се оказаха пусти през април, напълно затворени, тъй че на всяка от тях е *можел* да кацне самолет, без никой да забележи. А четвъртата — там живееше една жена, Мейси Харингтън, с баща си и шейсетина мастии, та тя твърдеше, че никой не е бил кацал на тяхната писта от октомври седемдесет и девета до май осемдесета, ама вонеше на бъчва и се съмнявах, че помни какво се е случило *седмица* преди да разговарям с нея, камо ли преди година и половина.

— Ами баща ѝ? — попита Стефани.

— Сляп като къртица и еднокрак — поясни Дейв. — Диабетик.

— Уф.

— Амчи да.

— Дај да оставим Джак и Мейси Харингтън — нетърпеливо рече Винс. — Когато става дума за Когън, не вярвам в Теорията за втория самолет повече, отколкото в Теорията за втория стрелец, когато става дума за Кенеди. Ако Когън го е чакала сола в Денвър, пък не виждам друга възможност, друга може да го е чакала на летището. И съм убеден в това.

— Обаче е също толкова неправдоподобно — възрази Дейв. Не говореше подигравателно, а печално.

— Тъй да е — невъзмутимо отвърна другият старец, — ама като се отървеш от невъзможното, останалото... ей ти го и кутрето, драпа по вратата да го пуснеш вътре.

— Може сам да е шофирал — замислено предположи стажантката.

— Кола под наем ли? — Дейв поклати глава. — Съмнявам се, миличка. Агенциите за коли под наем приемат само кредитни карти, а кредитните карти оставят документални следи.

— Освен туй — прибави Винс — Когън не е познавал пътищата в източен и крайбрежен Мейн. Доколкото успяхме да установим, никога през живота си не е идвал насам. Ти вече познаваш пътищата, Стефи: главното шосе е само едно, от Бангор до Елсуърт, но щом стигнеш там, имаш три-четири различни възможности, и човек отдалече, даже да е имал карта, все ще се обърка. Мисля, че Дейв е прав. Ако е възнамерявал да пътува с кола и е знаел, че няма да разполага с много време, Колорадеца трябва да е разполагал с шофьор, който го е чакал. И който е бил готов да приеме заплащане в брой, и да кара бързо, без да се изгуби.

Стефани се позамисли. Двамата старци я оставиха.

— Общо *трима* — накрая рече тя. — Вторият от които — пилот.

— Може би с втори пилот — тихо допълни Дейв. — Поне таквиз са правилата.

— Много е странно — заяви момичето.

Винс кимна и въздъхна.

— Не отричам.

— Така и не сте открили нито един от тях, нали?

— Да.

Стажантката отново се замисли, този път с наведена глава и смръщено чело. Двамата за пореден път не я прекъснаха. След около две минути тя вдигна поглед.

— Но *защо*? Какво може да е било толкова важно за Когън, че да положи такива усилия?

Винс Тийг и Дейв Боуи се спогледаха, после пак се обърнаха към нея.

— Виж, *туй* е сериозен въпрос — рече Винс.

— *Сложен* въпрос — рече Дейв.

— *Главният* въпрос — рече Винс.

— Естествено — потвърди Дейв. — Винаги е бил.

Винс, съвсем тихо:

— Не знаем, Стефани. Тъй и не узнахме.

Дейв, още по-тихо:

— В „Бостън Глоуб“ туй нямаше да им хареса. Да, хич.

17.

— Естествено ний не сме „Бостън Глоуб“ — призна Винс. — Не сме даже бангорският „Дейли Нюз“. Ама когато възрастен човек тотално излезе от релсите, Стефани, всеки журналист, от голям или малък вестник, търси конкретни причини. Няма значение дали в резултат са отровени повечето от участниците в пикник на методистката църква, или само мъжката половинка от семейството тихо е изчезнала една делнична заран, за да не я видят жива никога вече. Виж, засега няма значение къде се е озовал той, нито по какъв невероятен начин е успял да стигне там — кажи ми какви може да са причините за туй излизане от релсите. Изброявай ми ги, докато не видя да вдигнеш поне четири пръста във въздуха.

„Пак с учебна цел“ — помисли си тя и после си спомни нещо, което Винс почти мимоходом ѝ беше казал преди месец: „За да успееш в новинарския бранш, не е зле да имаш мръсно подсъзнание, миличка“. Тогава тия думи ѝ се бяха сторили странни, дори почти сенилни. Сега ѝ се струваше, че ги разбира малко по-добре.

— Секс — вдигна левия си показалец Стефани, пръста на Колорадеца. — Тоест друга жена. — Вдигна средния пръст. — Парични проблеми, имам предвид дълг или кражба.

— Не забравяй данъчните — напомни ѝ Дейв. — Хората понякога бягат, когато загреят, че са заборчлели на Чичо Сам.

— Тя си няма представа колко кофти могат да са данъчните — отбеляза Винс. — Не я вини. Пък и според жена му Когън нямал проблеми с данъчната служба. Давай, Стефи, добре се справяш.

Стажантката все още не беше вдигнала във въздуха достатъчно пръсти, за да го задоволи, ала се сещаше само за още едно нещо.

— Желание да започне живота си на чисто? — колебливо попита тя, като че ли говореше по-скоро на себе си, отколкото на тях. — Просто да... не знам... да скъса всички връзки и да започне отначало като друг човек на друго място? — И тогава, не щеш ли, я осени още нещо. — Лудост? — Вече беше вдигнала четири пръста — един за

секс, втори за пари, трети за промяна и четвърти за лудост. Погледна последните два със съмнение. — Може би промяна и лудост са едно и също?

— Може и да са — отвърна Винс. — А може и да се твърди, че лудостта обхваща всички пристрастявания, от които хората се мъчат да избягат. Такъвиз бягства понякога са известни като „географско лекарство“. Имам предвид конкретно наркотиците и алкохола. Хазартът е друга страст, която хората се опитват да излекуват географски, ама предполагам, че този проблем може да мине към парите.

— Имал ли е проблеми с наркотици или алкохол?

— Арла Когън отрече и смятам, че инак е щяла да знае. И след шестнайсет месеца размишления, след които се беше уверила в смъртта му, струва ми се, щеше да ми каже.

— Но, Стефи — каза Дейв (и то доста меко), — като се замисли човек, някъде тук почти *задължително* трябва да има лудост, нали?

Тя се замисли за Джеймс Когън, Колорадеца, седящ мъртъв на Хамък Бийч, подпрян на кошче за смет, с къс заседнал в гърлото месо, отправил затворените си очи към Тинък и пролива отгатык. Помисли си, че едната му длан все още е била свита, сякаш държи остатъка от среднощната си закуска, пържолата, която някоя гладна чайка несъмнено е откраднала и е оставила само лепкав пясък върху мазнината по дланта му.

— Да — съгласи се момичето. — Тук някъде има лудост. А *тя* знаела ли го е? Жена му?

Двамата старци се спогледаха. Винс въздъхна и потърка отстриани тънкия си като нож нос.

— Възможно е, но дотогаз вече е имала да мисли за собствения си живот, Стефи. И за сина си. Когато мъжът взима и изчезва тъй, изоставената жена обикновено я очакват големи мъчнотии. Тя се е върнала на старата си работа в една от боулдърските банки, но нямало как да задържи къщата в Нидърланд...

— Скривалището на Ернандо — обзета от съчувствие, прошепна Стефани.

— Амчи, да. Оправила се, без да се наложи да взима прекалено големи заеми от роднините си и хич нищо от неговите, ама изхарчила повечето пари, дето ги били скътали за колежа на малкия Майк. Когато

се срещнахме, струва ми се, че искаше две неща, едното практично, а другото... как би го нарекъл, духовно ли? — И доста колебливо погледна Дейв, който сви рамене и кимна, сякаш за да потвърди, че тази дума ще свърши работа.

Винс също кимна и продължи:

— Искаше да се избави от неведението. Жив ли е, или мъртъв? Омъжена ли е, или вдовица? Можеше ли да се надява на отдих, или се налага още дълго да бъхти? Туй последното сигур звучи мъничко коравосърдечно и навярно си е таквоз, ала мисля, че след шестнайсет месеца надеждата трябва адски да ти тегне на гърба — прекалено много, за да я влачиш още. Що се отнася до практичната част, туй беше съвсем елементарно. Тя просто искаше застрахователната компания да ѝ изплати дължимото. Знам, че Арла Когън не е единствената в световната история, която мрази застрахователна компания, ама трябва да я поставя някъде начело в списъка зарад силата на омразата ѝ. Беше се трепала ли трепала, нали разбираш, двамата с Майкъл живеели в тристаен или четиристаен апартамент в Боулдър, само к'ва промяна след хубавата къща в Нидърланд, и тя трябвало да го оставя на ясла и на детегледачки, на които не винаги била сигурна, че може да има доверие, работела нещо, дето всъщност не ѝ харесвало, лягала си сама, след като години наред имало до кой да се сгуши, притеснявала се за сметките, все следяла стрелката на бензина, щото цената на горивата скачаше още тогаз... и през цялото туй време била убедена в сърцето си, че мъж ѝ е мъртъв, ама застрахователната компания не щяла да ѝ плати за туй, дето знаело сърцето ѝ, понеже нямало тяло, камо ли причина за смъртта.

— Все ме питаше дали „копелетата“, тъй им викаше винаги, могат някак да се измъкнат, ако успеели да го минат за самоубийство. Отговарях ѝ, че никога не съм чувал някой да се е самоубил, задавяйки се с парче месо, и по-късно, след като официално го разпозна по посмъртната снимка в присъствието на Каткарт, той ѝ рече същото. Туй като че ли я поуспокои. — Той въздъхна. — Каткарт веднага се зае с туй, обеща ѝ да се обади на застрахователния агент в Брайтън, Колорадо, и да му обясни за пръстовите отпечатъци и разпознатата снимка. И изобщо да не им остави място за мъдрене. Тя си поплака, отчасти от облекчение, отчасти от благодарност, пък и от изнемога, предполагам.

— Разбира се — промълви Стефани.

— Заведох я на Мууси с ферибота и я настаних в мотел „Червеният покрив“ — продължи Винс. — Същия, дето отначало беше отседнала ти, нали?

— Да — потвърди стажантката. През последния месец живееше на пансион, ала през октомври щеше да си потърси нещо по-постоянно. Естествено, ако тези двама стари ястреби решаха да я оставят на работа. Смяташе, че ще я оставят. Смяташе, че до голяма степен всичко това е тъкмо с такава цел.

— На другата заран тримата закусихме заедно — каза Дейв — и подобно на повечето хора, които не са сторили нищо лошо и нямат много опит с вестници, тя не се страхуваше да разговаря с нас. Нямахше усещането, че всичко, каквото ни каже, после може да се появи на първа страница. — Той замълча за миг. — И естествено почти нищо не се появи. Туй никога не е било история, дето става за печат, щом приключиш с най-важния факт: „Мъж, открит мъртъв на Хамък Бийч, съдебномедицинската експертиза не открива следи от насилствена смърт“. Пък и дотогаз туй вече беше стара работа.

— Не е имало свързваща линия — подчерта Стефани.

— *Хич!* — възкликна Дейв и се разсмя, та чак се закашля. Когато се успокои, избърса ъгълчетата на очите си с голяма мека носна кърпа, измъкна я от задния джоб на панталона си.

— Какво ви разказа тя? — попита момичето.

— *К'во можеше да ни разкаже?* — рече Винс. — Предимно задаваше въпроси. Аз пък й зададох само един въпрос: дали червонецът е бил талисман, сувенир или нещо от тоз род. — Той изсумтя. — Какъв журналист бях по онуй време!

— Черво... — Стефани се отказа и поклати глава.

— Руската монета сред другите дребни в джоба му. Беше червонец, десет рубли. Попитах я дали я е носел като талисман или нещо таквоз. Тя си нямаше представа. Доколкото знаела, най-близката връзка на Джим с Русия бил един филм за Джеймс Бонд, „От Русия с любов“, дето го взели от местната видеотека.

— Може да я е намерил на плажа — замислено предположи младата жена. — Хората намират там какво ли не. — Веднъж самата тя беше намерила на Литъл Хей Бийч, на около пет километра от Хамък,

женска обувка на висок ток, странно изтъркано от дългото търкаляне между морето и брега.

— Амчи, може — съгласи се Винс. Очите му блещукаха в дълбоките си орбити. — Искаш ли да узнаеш двете неща, дето ми направиха най-голямо впечатление в нея оназ заран след срещата ѝ с Каткарт в Тинък?

— Разбира се.

— Изглеждаше *отпочинала*. И когато седяхме да закусваме, се хранеше с голяма охота.

— Факт — потвърди Дейв. — Има една стара поговорка, че осъденият на смърт ядъл с вълчи апетит, ама имам чувството, че никой не яде с повече апетит от човек, който е бил осъден и после помилван. И в известен смисъл с нея беше точно тъй. Може и да не знаеше що мъж ѝ е дошъл по нашите краища, нито к'во го е сполетяло тука, и струва ми се, вече беше наясно, че може никога да не научи...

— Тъй си е — заяви Винс. — Тъй рече, когато я карах обратно на летището.

— ... но знаеше най-важното: той беше мъртъв. Сърцето ѝ може да ѝ го е подсказвало през цялото време, ала разумът ѝ се нуждаеше от доказателство, за да продължи нататък.

— Да не споменавам, че трябваше да убеди оназ досадна застрахователна компания — прибави Дейв.

— Успя ли да получи парите? — попита Стефани.

Дейв се усмихна.

— Да, миличка, помотаха се малко, онез момчета обикновено са адски бързи, когато ти пробутват полицата, ама после се разкатават, когато някой подаде иск, но накрая платиха. Получихме писмо по тоз случай, благодареше ни за положените усилия. Пишеше, че без нас още щяла да е в неизвестност и застрахователната компания още щяла да твърди, че Джеймс Когън може да е жив в Бруклин или Танжер.

— Какви въпроси ти зададе?

— К'вито можеше да се очаква — отвърна Винс. — Първо, къде е отишъл, след като слязъл от ферибота. Не бяхме в състояние да ѝ отговорим. Разпитвахме, нали, Дейв?

Дейв Боуи кимна.

— Ама никой не помнеше да го е виждал — продължи другият старец. — Естествено дотогаз вече е било съвсем тъмно, тъй че

всъщност си е съвсем логично никой да не го е забелязал. Що се отнася до малцината други пътници, а по онуй време на годината няма много пътници, особено на последния ферибот за деня, те трябва направо да са се запътили към колите си на паркинга на Пристанищната улица, навели глави и с вдигнати яки зарад вятъра откъм пролива.

— Попита и за портфейла му — прибави Дейв. — Можяхме да ѝ кажем само, че тъй и не се намери... поне никой не беше го предал в полицията. Възможно е някой да го е измъкнал от джоба му на ферибота и след като е взел парите, да го е хвърлил в морето.

— Възможно е и раят да е родео^[1], ама е малко вероятно — иронично рече Винс. — Ако е имал пари в портфейла си, що е носел седемнайсет долара в джоба на панталона си?

— За всеки случай — допусна Стефани.

— Може, ама едва ли. Пък и честно да ти кажа, идеята на ферибота от Тинък за Мууси в шест часа да е имало джебчия ми се струва мъничко по-невероятна от туй художник от денвърска рекламна агенция да е взел чартър за Нова Англия.

— Във всеки случай не можяхме да ѝ отговорим къде е портфейлът му — продължи Дейв, — нито къде са отишли палтото и сакото му и що са го открили на плажа само по панталони и риза.

— А цигарите? — попита стажантката. — Басирам се, че е била любопитна за тях.

Винс избухна в смях.

— Любопитна не е точната дума. Оня пакет почти я докара до лудост. Не можеше да проумее що е носел цигари. И нямаше нужда да ни казва, че мъж ѝ не е бил от онез, дето ще се откажат за известно време и после ще вземат пак да пропушат. Каткарт подробно проучи дробовете му по време на аутопсията, по причини, които, сигурен съм, разбираш...

— Искал е да се увери, че в края на краищата не се е удавил, така ли? — предположи Стефани.

— Точно тъй — потвърди Винс. — Ако доктор Каткарт беше открил вода в белия му дроб под парчето месо, туй щеше да означава, че някой се е опитвал да скрие истинската причина за смъртта на господин Когън. И въпреки че нямаше доказателство за убийство, щеше да остане съмнение. Само че Каткарт *не* намери вода в белия

дроб на Когън, нито пък следи, че е пушил. Там вътре било чисто и розово, тъй рече. И все пак някъде по пътя от агенцията до стейпълтенското летище, въпреки че трябва адски да е бързал, той е накарал шофьора да спре, за да се купи цигари. Или пък вече са били в него, както съм склонен да смятам. Може би заедно с руската монета.

— Ти обясни ли й тези неща? — попита момичето.

— Не — отвърна Винс и точно в този момент иззвъня телефонът. — Извинявай — каза старецът и отиде да вдигне слушалката.

Разговаря кратко и два-три пъти повтори „амчи“, после се върна, като пак разкършваше гръб.

— Елън Дънуди — съобщи той. — Била готова да разкаже за ужасното преживяние, което преживяла, като разбила противопожарния кран и станала за „посмешище“. Цитирам я точно, макар да не смятам, че туй ще присъства в моя вълнуващ разказ за събитието. Във всеки случай май е най-добре да ида скоро да я интервюирам, докато спомените й са ясни и преди да реши да ми сготви вечеря. Имам късмет, че със сестра си вечерят късно. Инак нямаше да имам късмет.

— Пък аз наистина трябва да се заема с онез фактури — рече Дейв. — Като че ли са станали с десет повече, отколкото бяха преди да тръгнем за „Чайката“. Като ги оставиш сами на бюрото, почват да се размножават, кълна се.

Стефани ги наблюдаваше уплашено.

— Не може да прекъснете точно сега. Не може да ме оставите в неведение.

— Нямаме друг избор — меко отвърна Винс. — И ний сме в неведение, Стефи, вече двайсет и пет години. В таз работа няма зарязана църковна секретарка.

— Нито градски светлини, отразени в облаците — отбеляза Дейв. — Няма го даже Теодор Рипоно, клетият стар моряк, убит заради хипотетично пиратско съкровище и оставен да умре на предната палуба в собствената си кръв, след като всичките му другари били хвърлени през борда — и що? Като предупреждение за други набедени ловци на съкровища, за Бога! Виж, тука има свързваща линия, миличка!

Дейв се ухили... ала усмивката му помръкна.

— В случая с Колорадеца няма нищо подобно, няма наниз, разбираш ли, нито Шерлок Холмс или Елъри Куин, които да нанижат

мънистата. Само двама вестникари, дето отразяват по стотина събития седмично, ни едно от тях не става за „Бостън Глоуб“, ама хората на острова все пак обичат да четат за тези неща. Като стана дума за туй, ти нямаше ли да разговаряш със Сам Гърнърд? За да узнаеш подробностите за неговото прочуто Возене в кола със сено, танци и пикник?

— Ами щях... ще... и *искам!* Разбирате ли? Че наистина *искам* да разговарям с него за това тъпо нещо?

Винс Тийг избухна в смях и Дейв се присъедини към него.

— Амчи да — рече Винс, когато отново можеше да говори. — Не знам к'во щеше да разбере от туй деканът на твоя факултет по журналистика, Стефи, сигур щеше да се разреве, ама знам, че ти разбираш. — Той погледна Дейв. — *Двамата* знаем, че разбираш.

— А аз знам, че сега ви очаква друга работа, но все трябва да имате *някакви* идеи... *някакви* теории... след всички тия години... — Тя ги погледна умолително. — Искам да кажа... имате ли?

Старците се спогледаха и момичето отново усети, че между тях потича телепатия, ала този път нямаше усещане за мисълта, която носеше тя. После Дейв се обърна към нея.

— Точно к'во те интересува, Стефани? Кажи ни.

[1] Алюзия за популярна кънтри песен. — Б.пр. ↑

18.

— Мислите ли, че е бил убит? — *Ето* какво я интересуваше. Бяха ѝ предложили да остави този въпрос и тя ги беше послушала, но сега разказът за Колорадеца отиваше към края си и момичето предполагаше, че ще му позволят отново да го постави на обсъждане.

— Що смяташ, че туй е по-вероятно от случайна смърт, като имаш предвид всичко, дето ти го разказахме? — Дейв изглеждаше искрено любопитен.

— Заради цигарите. Цигарите почти задължително трябва да са били взети съзнателно. Той просто не е знаел, че ще мине година и половина, докато някой открие колорадския щемпел. Когън е вярвал, че откриването на непознат мъж на плажа изисква по-сериозно разследване.

— *Да* — отвърна Винс. Говореше тихо, ала сви юмрук и го разтърси, все едно току-що е видял питчър да прави страхотен страйк. — Умно момиче. Браво!

Макар да беше едва двацет и две годишна, Стефани щеше да възнегодува, ако някой друг я наречеше „момиче“. Този деветдесетгодишен старец с рядката бяла коса, тясно лице и пронизателни сини очи обаче не беше „някой друг“. Тя дори се изчерви от удоволствие.

— Не е можел да знае, че ще му се паднат тъпанари като О’Шани и Морисън, когато дойде време да разследват смъртта му — рече Дейв. — Не е можел да знае, че ще трябва да разчита на стажант, който през последните няколко месеца е носел куфарчетата и е търчал за кафе, да не споменавам двамата старци, издаващи седмичник, дето е само едно стъпало над търговската диплянка.

— Чакай малко, братко — спря го Винс. — Я си мери думите! — И надигна старческите си юмруци, ама ухилен до уши.

— Ама всичко си е дошло на мястото — каза Стефани. — Накрая. — И добави, като си мислеше за жената и мъничкия Майкъл (който вече трябваше да е около двацет и пет годишен): —

Включително и за нея. Без Пол Дивейн и вас двамата Арла Когън изобщо нямаше да си получи застраховката.

— В туй има известна истина — призна Винс. Стана й смешно, като видя, че нещо тук го накара да се чувства неловко. Не че е сторил добро, каза си тя, а че някой е *разбрал*, че е сторил добро. Тук на острова имаха интернет и почти на всеки покрив можеха да се видят малки сателитни антени. Нито една рибарска гемия не излизаше в морето без включен джипиес. И все пак старите калвинистки идеи бяха вкоренени дълбоко. „Нека лявата ти ръка не знае какво прави дясната“.

— Точно какво смятате, че се е случило? — попита стажантката.

— Не, Стефи — меко, ала твърдо отвърна Винс. — Ти все още очакваш от килера да изскочи Рекс Стаут или Елъри Куин, хванати под ръка с госпожица Джейн Марпъл. Ако знаехме к'во се е случило, ако имахме няк'ва престава, щяхме да вървим по таз следа, дорде сме живи. Майната му на „Бостън Глоуб“, щяхме да пуснем на първа страница на „Айлендър“ к'вато и история да бяхме открили. През осемдесет и първа може да бяхме *дребни* вестникари, а сега може да сме *дребни дърти* вестникари, ама не сме *мъртви* дребни дърти вестникари. Все още мра за големи истории.

— И аз — заяви Дейв. Беше се изправил, сигурно да иде при фактурите, но сега приседна върху ъгъла на бюрото си и започна да люлее дебелия си крак. — Винаги съм мечтал да публикуваме история, която да препечатат в цялата страна, и с таз мечта сигур ще си умра. Давай, Винс, кажи й к'во мислиш. Тя ще го запази за себе си. Вече е наш човек.

Стефани едва не потрепери от удоволствие, но Винс Тийг като че ли не забеляза. Наведе се напред и впери в светлосините й очи своите, които бяха много по-тъмни — с цвета на океана в слънчев ден.

— Добре. Много преди таз работа с щемпела на мен ми се струваше, че има нещо странно в туй как е умрял и как е стигнал тука. Почнах да си задавам въпроси, когато разбрах, че от пакета липсва само една цигара, въпреки че е бил на острова най-късно от шест и половина. Направо им досадих в „Бейсайд Нюз“.

Споменът го накара да се усмихне.

— Показах на всички в магазина снимката на Когън, даже на метача. Бях убеден, че е купил пакета от тях, освен ако не ги беше взел

от автомат, например в „Червения покрив“. Предполагах, че е свършил цигарите, докато се е мотал из Мууси след слизането си от ферибота, и си е купил нов пакет. Предполагах също, че ако го е купил от „Нюз“, трябва да го е направил малко преди единайсет, когато затварят. Това обясняваше що е изпушил само една цигара и е драснал само една клечка от новия си кибрит, преди да умре.

— Но после си разбрал, че изобщо не е бил пушач — вметна Стефани.

— Томно тъй. Жена му ни го каза и Каткарт го потвърди. И покъсно започнах да смятам, че тоз пакет е бил послание: „Идвам от Колорадо, дирете ме там“.

— Никога няма да узнаем със сигурност, ама и двамата смятаме, че е било тъй — обади се Дейв.

— Бооожичко! И докъде ви отведе тази следа?

Двамата за пореден път се спогледаха и едновременно свиха рамене.

— В страната на сенките и лунните лъчи — отвърна Винс. — С други думи, на място, дето никога не би отишъл журналист от „Бостън Глоуб“. Само че в дъното на душата си съм сигурен за няколко неща. Искаш ли да ги чуеш?

— Да!

Винс заговори бавно и предпазливо, като човек, опипващ пътя си по тъмен коридор, в който е бил много пъти.

— Той е знаел, че ще изпадне в отчаяно положение, знаел е и че може да не го разпознаят, ако умре. Не е искал да се случи тъй, много вероятно, за да не остави жена си без пукнат грош.

— И затова взел цигарите с надеждата, че няма да им обърнат внимание — заключи Стефани.

Винс кимна.

— Амчи да, тъй и станало.

— Но кой не им е обърнал внимание?

Старецът помълча, после продължи, без да отговори на въпроса й.

— Спуснал се с асансьора и излязъл през фоайето на сградата. Там го чакала кола, или отпред, или зад съседния ъгъл, за да го закара на стейпълтенското летище. В нея може да са били само двамата с шофьора, а може и да е имало още някой. Никога няма да узнаем. По-

рано ти ме попита дали Когън е носел палтото си, когато е излязъл оназ заран, и аз ти казах, че Джордж Художника не си спомнял, ама Арла повече не видя туй палто, тъй че може да го е носел. В такъв случай, смятам, че го е съблякъл в колата или в самолета. Мисля, че си е свалил и сакото. Или някой му е дал зеленото палто, или го е чакало.

— В колата или самолета.

— Амчи да — потвърди Дейв.

— А цигарите?

— Не знам със сигурност, но ако трябва да се обзаложа, предполагам, че вече са били у него — отвърна главният редактор. — Знаел е к'во му предстои... к'вото и да е било то. Мисля, че ги е носел в джоба на панталона си.

— После на плажа... — Тя си представи как Когън, нейната мислена версия на Колорадеца, пали първата цигара в живота си — първата и последната — и крачи по Хамък Бийч, само под лунната светлина. Среднощната лунна светлина. Всмуква острия цигарен дим. Може би още веднъж. И хвърля фаса в морето. После... какво?

Какво?

— Самолетът го оставил в Бангор — чу се да произнася Стефани с глас, който й прозвуча остро и странно.

— Амчи да — съгласи се Дейв.

— И колата от Бангор го е оставила в Тинък.

— Амчи да. — Това беше Винс.

— Вечерял риба и пържени картопки.

— Точно тъй — рече Винс. — Аутопсията го доказа. Както и моят нос. Усетих дъха на оцет.

— Портфейлът му вече бил ли е изчезнал?

— Не знаем — отвърна Дейв. — Никога няма да разберем. Но мисля, че да. Мисля, че го е дал заедно с палтото, сакото и нормалния си живот. Мисля, че е получил в замяна зеленото палто, което по-късно също е дал.

— Или е било взето от трупа — прибави Винс.

Стефани потрепери. Не успя да се сдържи.

— Идва на Муус-Лук с ферибота в шест, по пътя дава на Гард Едуик картонена маша кафе — което може да се разтълкува като чай за лодкаря.

— Да — каза Дейв. Имаше много тържествен вид.

— Вече не е имал портфейл и документи, само седемнайсет долара и малко дребни, сред които може би руската монета от десет рубли. Смятате ли, че тая монета е била... хм, не знам... някакво разпознавателно средство, като в шпионски роман? Искам да кажа, по онова време Студената война между Русия и Съединените щати още е продължавала, нали?

— С пълна сила — потвърди Винс. — Но, Стефи, ако се готвеше да се срещаш с руски таен агент, щеше ли да използваш *рубла*, за да се представиш?

— Не — призна момичето. — Но защо му е иначе? Да я покаже на някого, не се сецам за нищо друго.

— Винаги съм имал чувството, че някой му я е дал — рече Дейв. — Може би заедно със студената пържола, увита в станиол.

— Защо?

Дейв поклати глава.

— Нямам представа.

— Открили ли са станиол на плажа? Може би захвърлен в буренаците към отсрещния край на Хамък Бийч?

— О'Шани и Морисън не провериха, естествено — отвърна той. — Ний с Винс обиколихме целия Хамък Бийч, след като махнаха оназ жълта лента — не търсехме специално станиол, нали разбираш, просто нещо, дето е свързано с мъртвеца, к'вото и да е. Не намерихме нищо, само обичайните боклуци, хартийки от бонбони и тем подобни.

— Ако месото е било в станиол или книжна кесия, Колорадеца спокойно може да е хвърлил опаковката във водата наред с единствената си цигара — каза Винс.

— За онова парче месо в гърлото му...

Старецът се подсмиваше.

— Проведох няколко пъти разговора за туй парче месо и с доктор Робинсън, и с доктор Каткарт. Дейв присъства на някои от тях. Спомням си, веднъж съдебният лекар ми рече, трябва да е било не повече от месец, преди да получи инфаркта, дето го отнесе в гроба преди шест-седем години: „Връщаш се към оназ стара работа като дете, на което му е паднало зъбче и то постоянно докосва дупката с върха на езичето си“. И аз си помислих, да, точно тъй си е. Като дупка, която не мога да престана да докосвам с език и все опитвам да стигна до дъното ѝ. Първо исках да знам дали онуй парче месо не може да е

било натикано в гърлото на Колорадеца с пръсти или някакъв инструмент, например вилица за раци, след като е умрял. Хрумна ти и на теб, нали?

Стефани кимна.

— Докторът каза, че било възможно, ама малко вероятно, щото онуй парче месо не било само сдъвкано, но и било сдъвкано достатъчно, за да бъде преглътнато. Всъщност вече изобщо не било месо, а „органична каша“, както се изрази Каткарт. Можело да го е сдъвкал някой друг, само че после едва ли щял да му го натика в гърлото — от страх да не изглежда недостатъчна причина за смъртта. Дотук съгласна ли си?

Тя отново кимна.

— Каткарт каза също, че месо, сдъвкано на каша, трудно можело да се манипулира с инструмент. Щяло да се разпадне, докато го тикат от устата в гърлото. Можело да се направи с пръсти, ама докторът рече, че според него щял да види следи, най-вероятно разтягане на челюстните мускули. — Винс замълча за миг, замисли се, после поклати глава. — Има си медицински термин за таквоя разтягане, ама не си го спомням.

— Кажи й какво ти обясни Робинсън — обади се Дейв. Очите му искряха. — В крайна сметка туй не промени нищо, ама винаги съм смятал, че е *страшно* интересно.

— Обясни ми, че имало определени мускулни релаксанти, някои от тях екзотични, и среднощната закуска на Когън можело да е третирана с такъв — рече Винс. — В такъв случай той спокойно преглътнал първите няколко хапки, ако се съди по съдържанието на стомаха му, и после изведнъж да се е оказало, че не е в състояние да преглътне последната, след като я е сдъвкал.

— Това трябва да е! — възкликна Стефани. — Онзи, който е напоил месото с релаксанта, е седял и просто го е наблюдавал, докато се давел! После, когато Когън е умрял, убиецът го е подпрял на кошчето за смет и е взел остатъка от пържолата, за да не бъде анализирана! Не е била никаква чайка! Това... — Тя млъкна и ги зяпна. — Защо клатите глави?

— Аутопсията, миличка — отвърна Винс. — Газовата хроматография не показва нищо подобно в кръвта.

— Но ако е било нещо много екзотично...

— Като в история на Агата Кристи ли? — попита Винс и усмихнато ѝ намигна. — Е, възможно е... обаче в гърлото му все пак имаше парче месо, нали знаеш.

— А, да. Вярно. Доктор Каткарт го е пратил за анализ, нали? — Момичето се поумърлуши.

— Амчи да — потвърди Винс. — Ний може да сме провинциални мишки, ама от време на време ни хрумва по някоя тъмна мисъл. Обаче най-близкото нещо до отрова в онуй парче сдъвкано месо беше малко сол.

Тя помълча, после каза (със съвсем тихичък глас):

— Може да е било от онези неща, които изчезват.

— Амчи да — отвърна Дейв и натисна с език вътрешната страна на бузата си. — Като Крайбрежните светлини след час-два.

— И останалите от екипажа на „Хубавата Лиза Кабът“ — прибави Винс.

— И не знаете къде е отишъл, след като е слязъл от ферибота, така ли?

— Не знаем — призна старецът. — Търсихме над двацет и пет години и не открихме абсолютно никой, дето да твърди, че го е виждал преди Джони и Нанси около шест и петнайсет заранта на двацет и четвърти април. И за протокола, не че се води такъв, не вярвам някой да е взел остатъка от пържолата от ръката му, след като се е задавил. Смятам, че някоя чайка го е откъснала от мъртвите му пръсти, както винаги сме предполагали. И за съжаление наистина се налага да изляза.

— А аз — да оправя онез фактури — каза Дейв. — Но първо, струва ми се, е време за поредното облекчаване. — И се затътри към тоалетната.

— Май че е най-добре да се залавям за моята рубрика — въздъхна Стефани. После избухна, полу на смях, полусериозно: — Ама почти ми се иска да не ми го бяхте разправяли, щом ще ме оставите в неизвестност! Ще минат седмици, докато го изхвърля от ума си!

— Минаха двацет и пет години, а ний още не можем да го изхвърлим от нашите — отвърна Винс. — Ама поне вече разбираш защо не го разказахме на репортера от „Глоуб“.

— Да. Разбирам.

Той се усмихна и кимна.

— Ще се справиш, Стефани. Всичко ще е наред. — Старецът приятелски я стисна за рамото и се запъти към вратата, като пътьом взе тесния си репортерски бележник от разхвърляното си бюро и го пхна в задния си джоб. Макар и деветдесетгодишен, се движеше леко и гърбът му беше съвсем мъничко превит от възрастта. Носеше бяла риза, на гърба на която се кръстосваха тирантите му. По средата на стаята спря и отново се обърна към нея. Сноп късни слънчеви лъчи огря бебешки меката му бяла коса и я превърна в нимб.

— Истинско удоволствие е, че си тук — каза Винс. — Искам да го знаеш.

— Благодаря ти. — Стажантката се надяваше, че гласът ѝ не е издал внезапно обзелото я желание да заплаче. — Беше чудесно. Отначало малко се съмнявах, но... но предполагам, че същото се отнася и за вас. Истинско удоволствие е, че съм тук.

— Мислила ли си да останеш? Според мен трябва.

— Да. Бъди сигурен.

Той сериозно кимна.

— С Дейв го обсъдихме. Ще е хубаво в редакцията да се влее малко нова кръв. Малко млада кръв.

— Вие двамата ще работите още дълги години.

— О, да — безцеремонно отвърна Винс, като че ли това беше факт, и когато след половин година умря, Стефани седеше в студената черква, водеше си бележки за службата в собствения си тесен репортерски бележник и си мислеше: „Той знаеше, че приближава“. — Аз ще работя още дълги години. И все пак, ако искаш да останеш, ще се радваме да те приемем. Няма нужда да ми отговаряш сега, но го смятай за предложение.

— Добре, ще го смятам. И струва ми се, че и двамата знаем какъв ще е отговорът.

— Чудесно тогава. — Старецът понечи да се обърне, после я погледна за последен път. — За днес почти приключихме с обучението, ама бих могъл да ти кажа още нещо за нашата работа. Може ли?

— Разбира се.

— Има хиляди вестници и десетки хиляда хора пишат истории в тях, но историите са само два типа. Едните са новини, дето

обикновено изобщо не са истории, а само описания на развиващи се събития. Такъвиз неща *няма* нужда да са истории. Хората взимат вестник, за да прочетат за кръвта и сълзите, по същия начин, по който намаляват скоростта, за да позяпат катастрофа на магистралата, и после продължават нататък. Ала к'во откриват в своя вестник?

— Разследвания — отговори Стефани, мислеше си за Ханрати и неговите неразгадани мистерии.

— Амчи да. А туй вече са истории. Всяка си има начало, среда и край. Туй ги прави щастливи новини, Стефи, винаги щастливи. Даже историята да е за църковна секретарка, която сигур е убила половината паство на църковния пикник, щото любовникът ѝ я е зарязал, туй е щастлива новина, и що?

— Не знам.

— По-добре да знаеш — заяви Дейв, като се появи от тоалетната, все още бършеше ръце с книжна кърпа. — По-добре да знаеш, ако искаш да останеш в бранша и да разбираш к'во всъщност вършиш. — Хвърли пътъом кърпата в кошчето си.

Момичето се замисли.

— Разследванията са щастливи истории, защото свършват.

— Точно тъй! — възкликна Винс и лицето му грейна. Той протегна ръка нагоре като проповедник. — Имат *развързка!* Имат *завършек!* Но нещата в истинския живот имат ли начало, среда и край, Стефани? К'во ти подсказва опитът?

— Когато става въпрос за работа във вестник, нямам особено голям опит — призна стажантката. — Само в университетския и, нали знаете, в „Изкуство и разни“ тук.

Винс махна с ръка.

— Сърцето и умът ти — к'во ти подсказват?

— Че в живота обикновено не е така. — Мислеше си за един конкретен млад мъж, с когото щеше да се наложи да уреди отношенията си, ако решеше да остане на острова след изтичане на четирите месеца... а това уреждане можеше да се окаже сложно. Със сигурност *щеше* да е сложно. Рик нямаше да приеме новината добре, защото в неговите представи историята не биваше да се развие така.

— Никога не съм чел разследване, което да не е лъжа — меко рече Винс, — но обикновено можеш да събереш една лъжа на

страницата. Таз тука нямаше да се събере. Освен ако... — Той леко сви рамене.

В първия момент Стефани не разбра какво означава този жест. После си спомни нещо, което Дейв ѝ беше казал скоро след като излязоха да седнат на терасата под късното августовско слънце. „Тя си е наша — почти гневно беше отсякъл старецът. — Човекът от «Глоуб» е отдалече и само ще я оплеска“.

— Ако му я бяхте дали, Ханрати щеше да я използва, нали? — попита ги младата жена.

— Не беше наша, че да му я дадем, щото ний не я притежаваме — заяви Винс. — Тя принадлежи на онези, които стигнат до дъното ѝ.

Стефани се подсмихна и поклати глава.

— Мисля, че ме заблуждавате. Според мен вие с Дейв сте последните живи хора, които знаят всичко.

— Бяхме — призна Дейв. — Сега знаеш и ти, Стефи.

Тя му кимна в знак на благодарност за скрития комплимент, после отново насочи вниманието си към Винс Тийг и повдигна вежди. След една-две секунди той се захили.

— Не му разказахме за Колорадеца, щото щеше да вземе една истинска неразгадана мистерия и да я превърне в поредното журналистическо разследване. Не като промени някой факт, а като подчертае едно нещо — идеята за мускулните релаксанти, които затрудняват или не позволяват преглъщането, да речем — и да пропусне друго.

— Че в случая не е имало абсолютно никакви следи от такова нещо например — заключи Стефани.

— Амчи да, може би, или пък нещо друго. И може би щеше да я напише тъй, просто защото създаването на история от нещо, дето не са съвсем таквиз, става навик след определен брой години в бранша или неговият редактор щеше да му я върне за преработване.

— Или пък редакторът щеше да го направи сам, ако ги притиска времето — вметна Дейв.

— Да, известно е, че редакторите постъпват тъй — съгласи се Винс. — Във всеки случай Колорадеца най-вероятно щеше да се превърне в притурка номер седем или осем от поредицата разследвания на Ханрати „Неразгаданите мистерии в Нова Англия“,

нещо, над което хората да се дивят петнайсетина минути в неделя и в понеделник да го подложат в сандъчетата пясък на котките си.

— И вече нямаше да е ваш — прибави момичето.

Дейв кимна, ала Винс махна с ръка.

— С туй бих могъл да се примиря, ама тъй щяхме да окачим лъжа на шията на човек, които не е жив да я опровергае, а с туй вече няма да се примиря. Щото не се налага. — Той си погледна часовника. — Във всеки случай трябва да тръгвам. Който от вас излезе последен, да заключи вратата, нали?

И ги остави. Двамата го проследиха с поглед, после Дейв отново се обърна към нея.

— Други въпроси?

Стефани се засмя.

— Цели сто, но не и такива, на които вие с Винс да можете да отговорите, предполагам.

— Стига да не ти писне да ги задаваш, няма проблем. — Той отиде при бюрото си, седна и с въздишка придърпа към себе си купчина документи. Стажантката понечи да се върне на собственото си бюро, после нещо привлече вниманието ѝ на голямата стенна дъска за обяви в другия край на стаята, срещу разхвърляното работно място на Винс, и тя отиде да го погледне отблизо.

Лявата половина на дъската беше напластена със стари първи страници от „Айлендър“, повечето пожълтели и сгърчени. Високо в ъгъла, съвсем сама, висеше първа страница от седмицата на 9 юли 1952-ра. Заглавието гласеше: „ТАЙНСТВЕНИ СВЕТЛИНИ НАД ХЕНОК ХИПНОТИЗИРАТ ХИЛЯДИ“. Отдолу имаше снимка с автор Винсънт Тийг — който по онова време трябваше да е бил едва трийсет и седем годишен, ако сметката ѝ беше вярна. На черно-бялата фотография се виждаше детски бейзболен стадион с табло, на което пишеше „ХЕНОК ЛЪМБЪР ВИНАГИ ЗНАЕ КАК!“ На Стефани ѝ се стори, че снимката е направена по здрач. Малцината възрастни на провисналите пейки бяха прави и зяпаха небето. Също и съдията, който седеше на една от базите с маска в дясната си ръка. Единият отбор, предположи момичето, се беше скупчил плътно около трета база, сякаш децата търсеха утеха едни от други. Вторият тим, по дънки и фланелки с надпис ХЕНОК ЛЪМБЪР на гърба, се беше строил в неправилна линия и всички бяха вперили погледи нагоре. Момченцето,

което играеше питчър, протягаше ръкавица към един от светлинните кръгове, висящи в небето точно под облаците, сякаш искаше да докосне тази мистерия и да я приближи към себе си, да разтвори сърцето ѝ и да узнае нейната история.

ПОСЛЕСЛОВ

В зависимост от това дали сте харесали, или не сте могли да понесете „Колорадеца“ (според мен за мнозина в този случай няма да има средно положение, което напълно ме устройва), трябва да благодарите на приятеля ми Скот или да обвинявате пак него. Той ми донесе изрезка от вестник, с която започна всичко.

На всеки писател от време на време му носят изрезки от вестници и преносителят е убеден, че от темата ще се получи чудна история. „Само трябва да я промениш“ — оптимистично усмихнат заяви той. Не знам как е при другите писатели, но при мен никога не се е получавало и когато Скот ми връчи плик с изрезка от мейнски вестник, очаквах нещо подобно. Само че майка ми не е отгледала неблагодарник, затова му благодарих, занесох плика вкъщи и го хвърлих на бюрото си. След ден-два го разпечатах, прочетох журналистическото разследване и моментално се запалих.

Впоследствие изгубих изрезката и за пръв път Гугъл, този луд учен на XX век, не успя да ми помогне, затова мога само да разказвам по памет, а тя, както е известно, е най-несигурният справочник. И все пак в случая това едва ли има значение, тъй като журналистическото разследване беше само искрата, която запали пламъчето, осветяващо тези страници, а не самият огън.

Когато разгърнах изрезката, вниманието ми веднага бе привлечено от рисунка на яркочервена чантичка. В историята се разказваше за нейната млада притежателка. Един ден я видели да върви по главната улица на малък остров до крайбрежието на Мейн с тази червена чантичка през рамо. На другия ден я открили мъртва на един от плажовете, без чантичка и каквито и да било документи. Дори причината за смъртта ѝ била загадка и макар накрая да я отдали на удавяне, навярно дължащо се на алкохолно опиянение, тази диагноза до ден днешен си остава несигурна.

Накрая младата жена все пак била разпозната, ала едва след като трупът ѝ дълго и самотно лежал в една крипта на континента. И

отново останах с усещане за онази мистерия, която винаги са криели за мен мейнските острови като Кранбъри и Монигън — тяхната противоречива и все пак странно допълваща се атмосфера на общност и самотност. В Америка има малко места, където толкова ясно и дълбоко е прокарана границата между миниатюрния свят ВЪТРЕ и огромния свят НАВЪН. Островитяните са изпълнени с топлота към всички свои, но добре пазят тайните си от другите. И както казва Агата Кристи в незабравимите „Десет малки негърчета“, няма по-огромна заключена стая от остров, макар континентът да изглежда само на една голяма крачка от него в ясен летен следобед; никое друго място не е толкова съвършено подходящо за мистерии.

Моята тема в тази книга е мистерията и напълно съзнавам, че мнозина читатели ще се почувстват измамани, дори ще се ядосат от това, че не я разгадавам. Дали защото не съм в състояние да го сторя? Отговорът е не. Ако бях впрегнал ума си на работа (както се изразява Ричард Адамс в предисловието към „Шардик“), най-вероятно щях да дам пет-шест решения на мистерията, три сносни, две добри и едно прекрасно като картина. Предполагам, че мнозина от вас, които сте прочели тези страници, знаете какви са някои или всички те. Но в този конкретен случай всъщност не ме интересува решението, а самата мистерия. Защото тъкмо мистерията ден след ден ме връщаше към тази история.

Дали ме е било грижа за онези двама дядки, безспирно дълбаещи в случая през свободното си време, докато годините са се нижели и те още повече одъртявали? Да. Дали ме е било грижа за Стефани, която явно е подложена на своеобразно изпитание от мили, ала сурови съдии? Да — исках да го издържи. Дали съм бил щастлив от всяко малко откритие, от всеки слабичък лъч хвърлена светлина? Разбира се. Но най-много ме привличаше мисълта за Колорадеца, подпрян на онова кошче за смет и вперил затворени очи в океана, аномалия, отбягваща дори най-податливата доверчивост до абсолютната точка на скъсване. Може би дори малко повече. Накрая не ме интересуваше как е стигнал до това място — като славей, зърнат в пустинята, дъхът ми спираше просто от факта, че е *там*.

И естествено исках да видя как героите ми се справят с този факт. Оказа се, че се справят доста добре. Гордеех се с тях. Сега ще

чакам пощата си, и електронната, и обикновената, и ще видя как се справяте с него *вие*, приятели.

Не искам да задълбавам в това, но преди да ви оставя, ви моля помислете върху факта, че ние живеем в *паяжина* от мистерии и просто толкова сме свикнали с тях, че не сме зачеркнали думата и сме я заменили с друга, която повече ни допада, а именно *реалност*. Откъде идваме? Къде сме били, преди да дойдем тук? Не знам. Къде отиваме? Не знам. Много църкви ни уверяват, че дават отговорите, но повечето от нас изпитваме тайното подозрение, че всичко това е обикновено изнудване, целящо да напълни дискосите. В същото време сме въвлечени в своеобразна принудителна игра на народна топка и пропадаме от Където И Да Е към Нямам Си Представа. Понякога избухват бомби, понякога самолетите кацат нормално, понякога кръвните проби са чисти, понякога биопсиите дават позитивен резултат. Най-често лошата новина по телефона не идва посред нощ, но понякога и това се случва и знаем, че и в двата случая ще настъпим газта до дупка и в крайна сметка ще се впуснем в мистерията.

Шантавото е, че сме в състояние да живеем така и да запазим разсъдъка си, но също е и прекрасно. Аз пиша, за да узная какво мисля, и докато пишех „Колорадеца“, установих, че може би — казвам само *може би* — тъкмо красотата на мистерията ни позволя да запазим разсъдъка си, докато направляваме деликатните си тела в този разрушителен свят. Винаги искаме да се пресегнем към светлините в небето, винаги искаме да знаем откъде е дошъл Колорадеца (светът е пълен с Колорадци). Желанието може би е за предпочитане пред знанието. Не го твърдя със сигурност, само предполагам. Но ако ми кажете, че не съм се справил с работата и не съм разказал цялата история, която е можело да се разкаже, твърдя, че дълбоко грешите.

Виж, в това вече съм сигурен.

Стивън Кинг

31 януари 2005 г.

Издание:

ИК „Бард“, 2008

Редактор: Иван Тотоманов

Оформление на корица: Петър Христов

ISBN 978-954-585-917-5

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.